

EVANGELIUM JEŽÍŠE KRISTA

PODLE SEPSÁNÍ

S V. J A N A.

PODLE VULGATY SE STÁLÝM OHLEDEM
NA TEXT PŮVODNÍ (ŘECKÝ) PŘELOŽIL
A ÚVODY I VÝKLADY OPATŘIL

Dr. JAN LAD. SÝKORA,
ŘÁDNÝ PROFESSOR ČESKÉ FAKULTY BOHOSLO-
VECKÉ A PROBOŠT KOLEGIÁTNÍ KAPITOLY U VŠECH
SVATÝCH NA HRADĚ PRAŽSKÉM.

V PRAZE 1922.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTRBA.
NÁKLADEM DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO.

EVANGELIUM JEŽÍŠE KRISTA

PODLE SEPSÁNÍ

S V. J A N A .

PODLE VULGATY SE STÁLÝM OHLEDEM
NA TEXT PŮVODNÍ (ŘECKÝ) PŘELOŽIL
A ÚVODY I VÝKLADY OPATŘIL

Dr. JAN LAD. SÝKORA,
ŘÁDNÝ PROFESSOR ČESKÉ FAKULTY BOHOSLO-
VECKÉ A PROBOŠT KOLEGIÁTNÍ KAPITOLY U VŠECH
SVATÝCH NA HRADĚ PRAŽSKÉM.

V PRAŽE 1922.

CYRILLŮ-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA V. KOTRBA.
NÁKLADEM DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO.

IMPRIMATUR.

Pragae, 10. Aprilis 1922.

Dr. **Antonius Podlaha**,
vicarius generalis.

N. E. 4725 .

Veškerá práva vyhrazena.

O evangeliu sv. Jana.

Spisovatelem čtvrtého evangelia kánonického byl miláček Páně, sv. Jan. Evangelista tento byl synem rybáře Zebedea a jeho manželky Salome, kteří, jak se zdá, měli své obydlí v Betsaidě předjordánské při vtoku Jordanu do jezera Genezaretského. Rodiče jeho nebyli nemajetní; neboť otec Zebedeus měl při svém řemesle nájemníky či pomocníky (Mark. 1, 20), matka pak patřila k ženám, které přisluhovaly Pánu Ježíši ze svých statkův a nakoupily vonných mastí, aby pomazaly tělo Kristovo. Dle Nicefora měli též v Jerusalemě dům na Sioně. Lze proto právem souditi, že se mu dostalo přiměřeného vzdělání, ač ne takového, jakého bylo lze nabýti ve školách rabínských, neboť dle Skutkův apoštolských (4, 13) členové vele rady viděli v něm podobně jako v Petrovi muže neučeného, to jest takového, který nebyl vzdělán ve školách rabínských.

Zprvu pomáhal otci svému při řemesle zároveň se starším bratrem svým Jakubem, který se nazývá Velikým neb Větším. Když však Jan Křtitel započal připravovat lidi na Vykupitele, odešel k němu do krajiny jordánské a stal se učeníkem jeho (Jan. 1, 35 – 37). Tam byl nepo-

chybně svědkem křtu Kristova. Ale nezůstal dlouho u Jana Křtitele, nýbrž přestoupil k Pánu Ježíši. Když totiž Kristus Ježíš překonav pokušení ďábelské vrátil se (as v únoru?) k Janu Křtiteli a obdržel od něho svědectví, že jest Beránkem Božím, který snímá hříchy světa, připojil se k němu i s Petrovým bratrem Ondřejem a zůstal nějaký čas (as do počátku prosince) u něho. Šel s ním do Kány galilejské, kde byl svědkem prvního zázraku jeho, a provázal jej odtud do Kafarnaum, do Jerusalema i do ostatního Judska (Jan 1, 29—3, 22). Když pak Pán Ježíš as v prosinci opouštěl Judsko a šel přes Samařsko do Galilee (Jan 4, 1—45), následoval ho také, ale přišed do Galilee, vrátil se s dovolením Kristovým domů ke svému zaměstnání, podobně jako učinili ostatní učenci, které Pán Ježíš tou dobou měl. Neuplynulo však mnoho času, a již zase byl povolán od Krista i se svým bratrem Jakubem; i zůstal potom u něho již trvale a byl při volbě apoštolů vřaděn do sboru apoštolského. Oddav se pak zcela Mistru svému, byl také sám od něho milován a různě vyznamenáván. Byl zároveň s Petrem a bratrem svým Jakubem připuštěn, aby byl svědkem vzkříšení dcery Jairovy, proměnění Páně a smrtelného zápasu jeho v zahradě Getsemanské, s Petrem pak pověřen úkolem, aby připravili (poslední) večeři velikonoční. Při večeři té spočinul na prsou Kristových a vyzvěděl na Kristu osobu zrádce; doprovodiv pak božského Mistra svého do domu Kaifášova i na Kalvarii, dostal od něho za matku Pannu Marii, kterou potom, byv svědkem smrti Kristovy, pojal ihned k sobě a měl dle

podání péči o ni až do smrti její jako hodný syn o matku svou. Uslyšev od Marie Magdaleny, že vzali Pána, běžel zároveň s Petrem ke hrobu a spatřiv prostěradla složená a na zvláštním místě roušku, kterou byli obvázáli hlavu Páně, uvěřil hned, že Pán Ježíš vstal z mrtvých. Když pak u jezera Genesaretského ukázal se Pán jemu i některým jiným apoštolům, on první poznal jej.

Po seslání Ducha svatého jevil vedle Petra činnost zvláště usilovnou. Byl s Petrem, když učinil první zázrak, s ním v popředí kázal a ve vězení pro Krista trpěl, s ním byl před veleradu postaven, s ním poslán do Samaří, aby tam uděloval svátost biřmování. Svatý Pavel nazývá jej proto sloupem církve podobně jako Petra a Jakuba Malého. — Východištěm působení jeho byl po delší dobu Jerusalems. Odtud činil apoštolské cesty po Judsku a jiných místech palestinských. Kdy vyšel z Palestiny do krajů jiných, není známo. Pravda-li, co praví Niceforus (H. E. II. 49), že Panna Maria zemřela roku 48 v Jerusalemě, odešel odtud as brzy po její smrti. Jestli však Panna Maria odešla s ním do Efesu a v jeho okolí, v Panagia Kapuli, zemřela, jak s menší pravděpodobností tvrdí někteří jiní vzhledem k vidění Kateřiny Emerichovy a ústnímu podání udržovanému v okolí efeském, odešel z Palestiny nepochybně ještě později, snad až při vypuknutí války židovské. Jisto však jest, že v pozdějších letech svých usadil se v Efesu, asi v letech 67—70. V Efesu vykonával jako metropolita vrchní správu nad křesťanskými obcemi maloasijskými. Nebylo mu však dáno požívat tam klidu při jeho pů-

sobnosti. Bylť dle podání za pronásledování Domitiánova dopraven do Říma a tam pro své svědectví o Kristu vržen do nádoby plné oleje vařícího se. Když však neutrpěl žádného porušení na těle, byl poslán do vyhnanství na holoskalý ostrov Patmos. Ve vyhnanství tom dostalo se mu zjevení budoucích osudů církve, které napsal ve svém díle, zvaném Apokalypse či Zjevení sv. Jana. Po smrti Domitianově obdržel zase svobodu; i vrátil se opět do Efesu a zůstal tam až do smrti, vykonáváje apoštolský úřad svůj. Napsav tu evangelium a tři listy, zemřel, zachovav ustavičné panictví, smrtí přirozenou jako stařec as 94letý za prvních let císaře Trajána buď v posledních letech prvního neb v prvních letech druhého století.

Své evangelium začíná božstvím Ježíše Krista, povznášeje se tak hned na počátku k výšinám nebeským, až k Bohu samému; pro tu příčinu zobrazují jej se symbolem orla.

Napsal je v Efesu mezi rokem 85 – 96, aneb spíše ještě přesněji mezi r. 90–95, a to pro křesťany maloasijské, nad nimiž vedl vrchní správu.

Účelem, jehož svým spisem chtěl docílit, bylo: vzhledem k různým názorům nepravým, které se o Vykupiteli šířily, utvrdit ve svých čtenářích víru, že ten Ježíš, který v Judsku i v Galilei delší dobu učil, zázraky činil a byv pod římským vladařem, Pontiem Pilátem, ukřižován, třetího dne z mrtvých vstal, jest zaslíbený Vykupitel a jako takový nejen pravý člověk, nýbrž i pravý Bůh.

Jan 1, 1—14.

Svaté evangelium Ježíše Krista podle sepsání sv. Jana.

KAPITOLA 1.

O božství a člověčenství Kristově, v. 1—18.

¹ Na počátku bylo Slovo, a Slovo bylo u Boha, a Bůh byl Slovo. ² To bylo na počátku u Boha. ³ Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic (z toho), co povstalo. ⁴ V něm byl život, a ten Život byl světlem lidí, ⁵ a Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala. ⁶ Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan; ⁷ ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všichni uvěřili skrze něho. ⁸ On nebyl světlem, nýbrž přišel, aby svědectví vydal o Světle. ⁹ Bylo však Světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. ¹⁰ Na světě byl, a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. ¹¹ Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. ¹² Kolikokoli však jej přijali, dal jim moc stát se ditkami Božími, těm (totiž), kteří věří ve jméno jeho, ¹³ kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. ¹⁴ A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, a viděli jsme

V úvodě (1, 1—18) poučuje o božském Slově či Logu, jímž rozumí Syna Božího, druhou osobu božskou; ukazuje totiž na jeho poměr k Bohu Otci a k světu vůbec a k lidstvu zvláště a tak nejen klade věroučný základ k celému spisu svému, nýbrž i udává hlediště, s něhož patří na hlavní osobu svého vypravování.

5. tma, t. j. lidstvo padlé po prvním hříchu.

11. Do vlastního, t. j. do národa israelského, který se v Písmě sv. nazývá mnohdy vlastnictvím Božím.

Jan 1, 15—27.

slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce; plného milosti a pravdy. ¹⁵ Jan vydal svědectví o něm a volal řka: „To byl ten, o němž jsem pravil: Ten, jenž přijde po mně, přede mnou jest, neboť byl prve než já“. ¹⁶ A z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi, a to milost jednu za druhou; ¹⁷ neboť zákon byl dán skrze Mojžíše, milost (však) a pravda přišla skrze Ježíše Krista. ¹⁸ Boha nikdo nikdy neviděl; jednorozený Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil.

Jan Křtitel svědčí o Vykupiteli a ukazuje na něj,
1, 19—34.

¹⁹ A toto jest svědectví Janovo, když židé z Jerusalema poslali k němu kněze a levity, aby se ho otázali: „Ty kdo jsi?“ ²⁰ I vyznal a nezapřel, a vyznal: „Já nejsem Kristus“. ²¹ I otázali se ho: „Co tedy? Eliáš jsi ty?“ A řekl: „Nejsem“. „(Onen-li) prorok jsi ty?“ A odpověděl: „Ne“. ²² Tedy řekli jemu: „Kdo jsi? ať odpověď dáme těm, kteří nás poslali. Co pravíš sám o sobě?“ ²³ Pravil: „Já jsem hlas volajícího na poušti: ‚Spravte cestu Páně‘, jakož pověděl prorok Isaiáš“. ²⁴ A ti, kteří byli poslání, z fariseů byli. ²⁵ I otázali se ho a řekli jemu: „Proč tedy křtíš, nejsi-li ani Kristus, ani Eliáš, ani prorok?“ ²⁶ Jan odpověděl jim řka: „Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte, ²⁷ (jest to ten), jenž po mně přijíti má, (jenž přede mnou jest), jemuž já nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho“. —

²³. Prohlásil se tak za Vykupitelova předchůdce od Isaiáše (40, 3) předpověděného.

Jan 1, 28—41.

²⁸ Toto se stalo v Betanii za Jordanem, kde Jan křtil.

²⁹ Druhého dne Jan uzřel Ježíše, an jde k němu; i řekl: „Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“ ³⁰ To jest ten, o němž jsem pravil: „Po mně přijde muž, jenž přede mnou jest, neboť byl prve nežli já.“ ³¹ A já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel já křtít vodou, aby uveden byl v známost v lidu israelském.“ ³² I vydal Jan svědectví řka: „Viděl jsem Ducha jako holubici sestupovati s nebe, a zůstal na něm.“ ³³ A já jsem ho neznal, ale ten, jenž mě poslal křtít vodou, ten mi řekl: „Nad kým uvidíš Ducha sestupovati a na něm zůstávati, ten jest to, jenž křtí Duchem svatým.“ ³⁴ A já jsem uviděl a vydal svědectví, že tento jest Syn Boží“.

První učení Páně, v. 35—51.

³⁵ Druhého dne Jan stál (tam) opět a dva učeníci jeho (s ním). ³⁶ A spatřiv Ježíše, an jde kolem, řekl: „Ejhle Beránek Boží.“ ³⁷ I uslyšeli ho ti dva učeníci praviti (to) a šli za Ježíšem. ³⁸ Ježíš pak obrátiv se a uzřev je za sebou jíti, řekl jim: „Co hledáte?“ A oni řekli jemu: „Rabbí (to jest v překladě: Mistře), kde bydlíš?“ ³⁹ Dí jim: „Pojďte a vizte“. Šli tedy a uzřeli kde bydlí; a zůstali u něho ten den. Bylo kolem deseti hodin.

⁴⁰ Jedním pak z těch dvou, kteří to slyšeli od Jana a ho následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. ⁴¹ Ten našel nejprve bratra svého Šimona a řekl jemu: „Nalezli jsme Messiáše“

³⁹. Bylo kolem deseti hodin, t. j. kolem 4 hodin odpoledne podle našeho počítání.

Jan 1, 42—2, 2.

(to jest v překladě „Kristus“, Pomazaný).
⁴² I přivedl ho k Ježíšovi. A Ježíš pohleděv naň řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův; ty budeš slouiti Kéfas“ (to jest v překladě „Petr“, Skála).

⁴³ Druhéh dne chtěl odejiti do Galilee a nalezl Filipa. I řekl jemu Ježíš: „Pojď za mnou“. ⁴⁴ Byl pak Filip z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁵ Filip nalezl Natanaele a řekl jemu: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v zákoně a proroci; jest to Ježíš, syn Josefa z Nazareta“. ⁴⁶ I řekl mu Natanael: „Z Nazareta může býti něco dobrého?“ Dí mu Filip: „Pojď a viz“. ⁴⁷ Ježíš viděl Natanaele, an jde k němu; i řekl o něm: Hle, pravý israelita, v němž není lsti“. ⁴⁸ Dí mu Natanael: „Odkud mě znáš?“ Ježíš odpověděl: „Prve nežli te Filip zavolal, když jsi byl pod fíkem, viděl jsem tebe“. ⁴⁹ Odpověděl mu Natanael: „Mistře, ty jsi syn Boží, ty jsi král israelský“. ⁵⁰ Ježíš mu odpověděl: „Protože jsem ti řekl: ‚Viděl jsem tě pod fíkem‘, věříš; větší věci uvidíš nad tyto“. ⁵¹ A řekl jemu: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupovati a sestupovati na Syna člověka“.

KAPITOLA 2.

První zázrak Páně, v. 1—11.

¹ A třetího dne byla svatba v Káně gali-lejské, a byla tam matka Ježíšova. ² Byl pak

^{47.} pravý israelita, t. j. pravý potomek praotce Jakuba, jemuž Bůh sám dal jméno Israel, a jenž po svém návratu od Lámana byl vzorem poctivosti a bezelstnosti.

Jan 2, 3—12.

pozván na svatbu také Ježíš a učeníci jeho.
³ A když se nedostávalo vína, matka Ježíšova
řekla k němu: „Nemají vína“. ⁴ I řekl jí Ježíš:
„Co mně a tobě ženo? Ještě nepřišla hodina
má“. ⁵ Dí matka jeho služebníkům: „Cokoli vám
řekne, učiňte“. ⁶ Bylo pak tam postaveno podle
očisťování židovského šest kamenných štoudví,
z nichž každá brala do sebe míry dvě neb tři.
⁷ Dí jim Ježíš: „Naplňte štoudve vodou“. I na-
plnili je až do vrchu. ⁸ A Ježíš řekl jim: „Nyní
nalijte a neste správci svatby“. I donesli. ⁹ Když
pak správce svatby okusil vody vínem učiněné
a nevěděl odkud jest, — služebníci však, kteří
vážili vodu, to věděli, — správce svatby za-
volal ženicha a řekl jemu: ¹⁰ „Každý člověk
dává nejprve dobré víno, a když se podna-
pili, tehdy (to, které jest) špatnější; ty však
zachoval jsi dobré víno až dosavad“. ¹¹ Tím
učinil Ježíš počátek divů v Káně galilejské
a zjevil slávu svou; i uvěřili v něho učeníci jeho.

Pán Ježíš zjevuje svou moc vyčištěním chrámu
a zázraky, v. 12—25.

¹² Potom odebral se do Kafarnaum, On

4. Co mně a tobě, ženo? Slovy těmi nedal na jevo žádné nešetnosti k matce své; neboť výraz *žena* znamenal druhdy také tolik, co *paní*, a užívalo se ho, i když se oslovovaly osoby velmi vznešené. Ani nezamítnul její prosby. Vždyť brzy na to pomohl. Ale způsobem mluvě aramejské vlastním naznačil, že Panna Maria činí naň svou prosbou nátlak, ale nátlak svatý a jemu milý, jehož kdyby nebyla učinila, nyní ještě zázraku že by neučinil; ale pro přímluvu její že pomůže, a již nyní, j. n. co bude příhodný čas, objeví divotvornou moc svou. Panna Maria porozuměla mu a proto vyzvala služebníky, by učinili, cokoli jim řekne.

6. Podle očisťování židovského. Židé totiž myli si ruce před jídlem a po jídle, a mnohdy i mezi jídlem.

12. a bratři jeho, t. j. příbuzní jeho.

Jan 2, 13—3, 2.

i matka jeho a bratři jeho a učeníci jeho, a pobýli tam nemnoho dní. ¹³ A byly blízko velikonoce židovské; i odešel Ježíš do Jerusalema ¹⁴ a našel v chrámě prodavače volů a ovčí i holubův a penězoměnce, ani seděli. ¹⁵ I udělal z provázků (jako) bič a vyhnal všecky z chrámu, ovce a voly, a penězoměncům rozsypal peníze a stoly převrátil; ¹⁶ a těm, kteří prodávali holuby, řekl: „Odneste to odtud, nečinite domu Otce mého domem kupeckým“ ¹⁷ I rozpomenuli se učeníci jeho, že jest psáno: „Horlivost domu mého stravuje mě“. ¹⁸ Židé proto ujali se slova a řekli jemu: „Které znamení ukazuješ nám (pro to), že ty věci činíš?“ ¹⁹ Ježíš odpověděl jim: „Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej vzdělám“. ²⁰ Tu řekli židé: „Čtyřicet a šest roků stavěn byl chrám tento, a ty jej vzděláš ve třech dnech?“ ²¹ On však to pravil o chrámu těla svého. ²² Když tedy vstal z mrtvých, rozpomenuli se učeníci jeho, že to pověděl; i uvěřili Písmu a slovu, které Ježíš řekl.

²³ Když pak byl v Jerusalemě o velikonocích o slavnosti, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce zázraky jeho, které činil. ²⁴ Ježíš sám však nesvědčoval se jim, poněvadž je znal všecky ²⁵ a poněvadž neměl zapotřebí, aby kdo vydal (mu) svědectví o člověku; neboť sám věděl, co jest v člověku.

KAPITOLA 3.

Rozmluva s Nikodémem, v. 1—21.

¹ Byl pak jeden člověk z fariseů, jménem Nikodém, náčelník židovský. ² Ten přišel k Ježí-

Jan 3, 3—16.

šovi v noci a řekl jemu: „Mistře, víme, že jsi od Boha vyšel jako učitel; neboť nikdo nemůže činiti těch zázraků, které ty činíš, není-li Bůh s ním“. ³ Ježíš odpověděl a řekl jemu: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího“. ⁴ Dí jemu Nikodém: „Kterak může člověk se naroditi jsa stár? Může-liž po druhé vejíti v život matky své a se (opět) naroditi?“ ⁵ Ježíš odpověděl: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Nenarodí-li se kdo znova z vody a Ducha (svatého), nemůže vejíti do království Božího. ⁶ Co se narodilo z těla, tělo jest, a co se narodilo z Ducha, duch jest. ⁷ Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se znova naroditi. ⁸ Vítr vane, kde chce, a slyšíš jeho hlas, ale nevíš, odkud přichází a kam jde; tak jest to při každém, kdo se narodil z Ducha“. ⁹ Nikodém odpověděl mu: „Kterak se to může státi?“ ¹⁰ Ježíš mu řekl: „Ty jsi učitelem v lidu israelském, a toho nevíš? ¹¹ Vpravdě, vpravdě pravím tobě: Co víme, to mluvíme, a co jsme viděli, to osvědčujeme, a — svědectví našeho nepřijímáte. ¹² Jestliže jsem vám pověděl věci pozemské, a nevěříte, kterak uvěříte, povím-li vám věci nebeské? ¹³ A nikdo nevstoupil na nebe, leč jen ten, jenž s nebe sestoupil, (totiž) Syn člověka, který jest v nebi. ¹⁴ A jako Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí povýšen býti Syn člověka, ¹⁵ aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný, ¹⁶ neboť tak Bůh miloval svět,

3. Nenarodí-li se kdo atd. Pán Ježíš slovy těmi míní znovuzrození duchovní, které se děje na křtu sv. (po případě křtem krve neb křtem žádosti) a jest nutnou podmínkou, aby kdo stal se údem církve a dědicem blaha věčného.

Jan 3, 17—29.

že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. ¹⁷ Vždyť Bůh neposlal Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho. ¹⁸ Kdo věří v něho, nebývá souzen; kdo však nevěří, již jest odsouzen, poněvadž nevěří ve jméno jednorozeného Syna Božího. ¹⁹ To pak jest soud, že světlo přišlo na svět, a lidé milovali více tmu nežli světlo; neboť skutkové jejich byli zlí. ²⁰ Každý zaisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde ke světlu, aby nebyli usvědčeni skutkové jeho. ²¹ Kdo však činí pravdu, jde ke světlu, aby skutkové jeho se zjevili, neboť v Bohu jsou vykonáni.

Pán Ježíš v krajině judské. Další svědectví Janovo, v. 22—36.

²² Potom přišel Ježíš a učeníci jeho do země judské a tam zdržoval se s nimi a křtil. ²³ Křtil však také Jan v Enon u Salimu, neboť bylo tam mnoho vody a lidé přicházeli a dávali se křtiti. ²⁴ Jan totiž nebyl ještě vsazen do žaláře.

²⁵ Vznikla pak hádka od učeníků Janových se židy o očišťování. ²⁶ I přišli k Janovi a řekli jemu: „Mistře, ten, jenž byl u tebe za Jordánem, jemuž ty jsi vydal svědectví, hle, ten křtí, a všichni jdou k němu“. ²⁷ Jan odpověděl a řekl: „Člověk nemůže nic vzíti, není-li mu dáno s nebe. ²⁸ Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: „Já nejsem Kristus, nýbrž jsem poslán před ním“. ²⁹ Kdo má nevěstu, jest ženich; ženichův přítel však, který stojí a ho slyší, raduje se velice pro hlas ženichův; nuže, tato

18. nebývá souzen totiž soudem odsuzujícím, či nebývá odsouzen.

Jan 3, 30—4, 9.

radost má se naplnila. ³⁰ On musí růsti, já pak se menšiti. ³¹ Kdo shůry přichází, jest nade všecky; kdo ze země jest, jest zemský a mluví po zemsku. Kdo s nebe přichází, jest nade všecky, ³² a co viděl a slyšel, o tom svědčí, ale svědectví jeho nikdo nepřijímá. ³³ Kdo přijal svědectví jeho, ten zpečetil, že Bůh jest pravdomluvný; ³⁴ neboť te, jehož Bůh poslal, mluví slova B ží; vždyť Bůh nedává (mu) Ducha na míru. ³⁵ Otec miluje Syna a všecko dal mu do ruky. ³⁶ Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však nevěří v Syna, neužří života, nýbrž hněv Boží zůstává na něm“.

KAPITOLA 4.

Pán Ježíš zjevuje velebnost svou v Samařsku,
v. 1—42.

¹ Když tedy Ježíš seznal, že fariseové uslyšeli, že Ježíš nabývá více učeníků a více křtí než Jan, ² (ačkoliv Ježíš sám nekřtil, nýbrž učeníci jeho), ³ opustil Judsko a odešel opět do Galilee. ⁴ Musil však jíti Samařskem. ⁵ I přišel k městu samařskému, jménem Sychar, poblíže pole, které Jakub dal svému synovi Josefovi. ⁶ Byla pak tam studnice Jakubova. Proto Ježíš, jsa cestou unaven, posadil se tak u studnice. Bylo kolem šesti hodin. ⁷ Tu přišla jedna žena ze Samařska vážit vody. Ježíš řekl: „Dej mi pít“. ⁸ Neboť učeníci jeho odešli do města, aby nakoupili pokrmů. ⁹ I řekla mu ta žena Samari-
tánka: „Kterak ty jsa žid žádáš ode mne pít,

³³. zpečetil, t. j. vyznal.

⁶. Bylo 6 hodin t. j. poledne.

ježto já jsem žena samaritánská?“ Židé totiž neobcuji se Samaritány. ¹⁰ Ježíš odpověděl jí: „Kdybys znala dar Boží a kdo jest ten, jenž ti praví: ‚Dej mi pítí‘, ty bys ho poprosila, a dal by ti vody živé“. ¹¹ Dí mu žena: „Pane, ani nemáš, čím bys navážil, a studna jest hluboká; odkud tedy máš vodu živou? ¹² Zdaliž ty jsi větší než otec náš Jakub, který nám dal tu studnici, a sám z ní pil i synové jeho a dobytek jeho?“ ¹³ Ježíš odpověděl jí: „Každý, kdo pije z vody této, žízniti bude opět; kdo však se napije z vody, kterou já mu dám, stane se v něm pramenem vody vytryskující do života věčného“. ¹⁵ Dí k němu žena: „Pane, dej mi té vody, abych (již) nežíznila ani nechodila sem vážit“. ¹⁶ Ježíš řekl jí: „Jdi, zavolej muže svého a přijď sem“. ¹⁷ Žena odpověděla: „Nemám muže“. Dí jí Ježíš: „Dobře jsi řekla: ‚Nemám muže‘; ¹⁸ neboť pět mužů jsi měla, a ten, kterého nyní máš, není tvým mužem. To jsi pověděla pravdivě“. ¹⁹ Dí mu žena: „Pane, vidím, že ty jsi prorok. ²⁰ Otcové naši klaněli se na této hoře, a vy pravíte, že v Jerusalemě jest místo, kde náleží se klaněti“. ²¹ Ježíš řekl jí: „Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdy nebudete se klaněti Otci ani na této hoře ani v Jerusalemě. ²² Vy se klaníte tomu, čeho neznáte: my se klaníme tomu, co známe, poněvadž

10. dar Boží, t. j. tu příležitost, kterou tobě nyní Bůh poskytuje. — Vody živé, t. j. milostí a darů messiášských.

20. Na této hoře t. j. na Garizimu, na kterém stával chrám samaritánský.

21. Nebudete se klaněti ani na této hoře, ani v Jerusalemě, tak totiž, aby nebylo dovoleno obětovat Otci také jinde.

Jan 4, 23—38.

spása jest ze židů. ²³ Avšak přichází hodina, a nyní jest (tu), kdy praví ctitelé budou se klaněti Otci v duchu a v pravdě; neboť i Otec hledá takových, kteří by se mu (tak) klaněli. ²⁴ Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, v duchu a v pravdě mají se mu klaněti“. ²⁵ Dí mu žena: „Vím, že přijde Messiáš, (který slove Kristus): když tedy přijde on, oznámí nám všecko“. ²⁶ Ježíš řekl jí: „Já to jsem, jenž mluvím s tebou“. ²⁷ A v tom přišli učeníci jeho a divili se, že mluví se ženou; přece však nikdo neřekl: „Čeho si přeješ?“ aneb „Proč s ní mluvíš?“ ²⁸ Tu nechala žena konev svou a odešla do města a řekla oněm lidem: ²⁹ „Pojďte a vizte člověka, který mi pověděl všecko, co jsem učinila; není-li on Kristus?“ ³⁰ Vyšli tedy z města a brali se k němu. ³¹ Mezitím učeníci jeho prosili ho řkouce: „Mistře, pojez“. ³² Ale on řekl jim: „Já mám pokrm k jídlu, o němž vy nevíte“. ³³ Pravili tedy učeníci vespolek: „Zdali kdo přinesl mu jísti?“ ³⁴ Ježíš řekl jim: „Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a dokonati dílo jeho. ³⁵ Nepravíte-liž vy: „Ještě čtyři měsíce, a bude žeň?“ Hle, pravím vám: „Pozdvihněte oči svých a podívejte se na krajiny, že jsou již bílé ke žni. ³⁶ A kdo žne, bere odplatu a shromažďuje užitek k životu věčnému, aby se radoval, i ten, kdo seje, i ten, kdo žne. ³⁷ V této věci pravdivé jest zajisté přísloví: „Jiný jest, jenž rozsévá, a jiný, jenž žne“. ³⁸ Já jsem vás poslal žnouti, o čem jste nepracovali; jiní pracovali, a vy jste vešli v práce jejich“.

25. V duchu a v pravdě, t. j. úkony (nejen vnějšími, nýbrž i) vnitřními, vycházejícími z víry a milosti Boží.

Jan 4, 39—51.

³⁹ Z onoho města pak mnoho Samaritánův uvěřilo v něho pro slova ženy, která vydávala svědectví: „Pověděl mi všecko, co jsem činila“.

⁴⁰ Když tedy Samaritáni přišli k němu, prosili ho, aby pobyl u nich. I pobyl tam dva dni.

⁴¹ A mnohem více jich uvěřilo v něho pro slovo jeho. ⁴² I pravili ženě: „Věříme již nikoli pro tvoji řeč; neboť sami jsme slyšeli a víme, že tento jest vpravdě Spasitelem světa“.

Pán Ježíš zjevuje svou velebnost v Galilei.

Úředník královský, v. 43—54.

⁴³ Po dvou dnech pak vyšel odtud a odebral se do Galilee; ⁴⁴ neboť Ježíš sám vydal svědectví, že prorok není ve vážnosti ve své otčině.

⁴⁵ Když tedy přišel do Galilee, Galilejští přijali ho (radostně), neboť viděli všecko, co činil v Jerusalemě o slavnosti; byli totiž také oni přišli na slavnost.

⁴⁶ Přišel tedy zase do Kány galilejské, kdež byl proměnil vodu ve víno. A byl jeden úředník královský v Kafarnaum, jehož syn byl nemocen.

⁴⁷ Ten uslyšev, že Ježíš přichází z Judska do Galilee, odebral se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil syna jeho; neboť počínal umírat.

⁴⁸ I řekl k němu Ježíš: „Neuzříte-li zázraků a divů, neuvěříte“.

⁴⁹ Dí jemu úředník královský: „Pane, pojd', prve než umře syn můj“.

⁵⁰ Dí jemu Ježíš: „Jdi, syn tvůj jest živ“. Člověk ten uvěřil slovu, které mu pravil Ježíši a šel.

⁵¹ Když pak byl již na cestě, služebník,
 45. o slavnosti totiž velikonoční, o níž byla řeč v kap. 2, 13, 23.
 46. Úředník ten sloužil u Heroda Antipy, jenž sice byl pouze tetrarchou, ale zhusta, zejména od lidu, byl nazýván také králem.

Jan 4, 52—5, 8.

jeho potkali se s ním a zvěštovali (mu), že syn jeho jest živ. ⁵² I otázal se jich na hodinu, ve kterou se mu ulevilo. A oni mu řekli: „Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice“. ⁵³ Poznal tedy otec, že to byla ona hodina, ve které mu Ježíš řekl: „Syn tvůj jest živ“. I uvěřil v něho on sám i celý dům jeho. ⁵⁴ To byl druhý zázrak, který Ježíš učinil opět (v Káně), když přišel z Judska do Galilee.

KAPITOLA 5.

Ježíš uzdravuje člověka 38 roků nemocného a háje se proti židům projevuje svůj poměr k Otci, v. 1—47.

¹ Potom byla slavnost židovská, a Ježíš odebral se do Jerusalema. ² Jest pak v Jerusalemě při bravní (bráně) rybník, jenž hebrejsky slove Bethesda a má pět podloubí. ³ V těch leželo veliké množství neduživců: slepých, kulhavých, ochrnutých, kteří čekali na pohyb vody. ⁴ Anděl Páně totiž sestupoval časem do rybníka, a hýbal vodou. A kdo po hnutí vody první vstoupil do rybníka, býval uzdraven; ať byl stížen neduhem kterýmkoliv. ⁵ I byl tam jeden člověk, který byl nemocen již třicet osm roků. ⁶ Toho Ježíš uzřev ležeti a seznav, že to s ním trvá již dlouhý čas, řekl jemu: „Chceš býti zdráv?“ ⁷ Nemocný odpověděl mu: „Pane, nemám člověka, aby, když se voda pohne, spustil mě do rybníka; když pak já jdu, jiný sestupuje přede mnou“. ⁸ Dí mu Ježíš: „Vstaň,

5. 1. Slavnost židovská. Není jisto, kterou slavnost evangelista míní; nejspíše svátky velikonoční, připadající do druhého roku veřejného života Páně.

Jan 5, 9—20.

vezmi lože své a chod“⁹. A ihned uzdravil se člověk ten; i vzal lože své a chodil. Byla však toho dne sobota.¹⁰ A proto židé řekli tomu, jenž se uzdravil: „Jest sobota; není dovoleno tobě nosit lože své“.¹² On pak odpověděl jim: „Ten, jenž mě uzdravil, řekl mi: Vezmi lože své a chod“.¹² Tedy otázali se ho: „Kdo jest ten člověk, který ti řekl: Vezmi lože své a chod?“¹³ Ten však, jenž byl uzdraven, nevěděl, kdo jest, neboť Ježíš uchýlil se, poněvadž byl zástup na tom místě.

¹⁴ Potom Ježíš našel ho ve chrámě a řekl jemu: „Hle učiněn jsi zdrav, již více nehřeš, aby se ti nepříhodilo něco horšího“.¹⁵ Člověk ten odešel a oznámil židům, že jest to Ježíš, který ho uzdravil.¹⁶ Proto židé pronásledovali Ježíše, že to učinil v sobotu.

¹⁷ Ježíš pak promluvil k nim: „Otec můj dosavad dělá, i já dělám“.¹⁸ Tedy židé hledali proto tím více ho usmrtiti, ježto nejen rušil sobotu, nýbrž i Boha nazýval Otcem svým, čině se rovným Bohu.¹⁹ Ježíš tedy odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nemůže Syn sám od sebe činiti ničeho, leč co vidí, že činí Otec. Cokoli totiž činí On, to činí podobně i Syn; ²⁰ neboť Otec miluje Syna a ukazuje mu

13. Uchýlil se . . . neboť nechtěl přítomností svou dáti příležitost k rozbroji, který by mohl snadno nastati, když by jedni ho velebili pro jeho zázračný čin, jiní (farišové) však stíhali pro domnělé porušení klidu sobotního.

14. něco horšího, aby totiž nestihl tě trest nejen časný, nýbrž i věčný.

17. Otec dělá, zachováváje totiž a řídě svět (i v sobotu) a čině to, čeho třeba ke spáse lidstva, a ne menším právem i já dělám skutky božské, jimiž sobota nijak neobtěžována.

Jan 5, 21—35.

všecko, co sám činí; a větší ještě skutky nad to ukáže mu, abyste se divili. ²¹ Jako totiž Otec mrtvé křísí a oživuje, tak i Syn, koho chce oživuje. ²² Neboť Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, ²³ aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal. ²⁴ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo slyší slovo mé a věří tomu, jenž mě poslal, má život věčný a soudu nepropadá, nýbrž přešel ze smrti do života. ²⁵ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Přichází hodina a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, a ti, kteří uslyší, živi budou; ²⁶ neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, ²⁷ a dal mu moc konati soud, poněvadž je Syn člověka. ²⁸ Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho, ²⁹ a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu. ³⁰ Nemohu já sám od sebe činiti ničeho. Jak slyším, (tak) soudím, a soud můj jest spravedlivý, neboť nehledám vůle své, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal“.

³¹ „Vydávám-li já svědectví sám o sobě, svědectví mé není pravé. ³² Jiný jest, jenž svědčí o mně, a já vím, že pravé jest svědectví, které vydává o mně. ³³ Vy jste poslali k Janovi, a on vydal svědectví pravdě; ³⁴ já však neberu svědectví od člověka, ale toto pravím, abyste vy byli spaseni. ³⁵ On byl svící hořící a svítící, ale

21+23. Většími skutky či zázraky těmi, jež bude činiti, jsou zejména vzkříšení a soud. — Otec nesoudí nikoho, tak totiž, aby jako soudce byl viditelný a slovy pronášel výrok soudní; v tomto smyslu dal veškeren soud Synu, který proto při soudě obecném ukáže se v podobě viditelné jako Syn člověka.

Jan 5, 36—6, 3.

vám se zachtělo (jen) na chvíli se veseliti ve světle jeho. ³⁶ Já však mám svědectví větší nežli (jest) Janovo; ty skutky totiž, které mi dal Otec, abych je vykonal, ty skutky které činím, vydávají o mně svědectví, že Otec mě poslal. ³⁷ I sám Otec, který mě poslal, vydal svědectví o mně; a nikdy jste ani hlasu jeho neslyšeli ani tváře jeho neviděli, ³⁸ a slova jeho nemáte v sobě zůstávajícího, neboť vy nevěříte tomu, kteréhož On poslal. ³⁹ Zpytujete Písma, neboť se domníváte, že v nich máte život věčný. Také ona jsou to, jež vydávají svědectví o mně; ⁴⁰ a vy (přece) nechcete přijíti ke mně, abyste měli život. ⁴¹ Oslavy od lidí nepřijímám, ⁴² ale poznal jsem vás, že (totiž) lásky k Bohu nemáte v sobě. ⁴³ Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mě; jiný-li přijde ve jménu mém, toho přijmete. ⁴⁴ Kterak můžete uvěřiti vy, kteří přijímáte čest jedni od druhých, a té cti, která jest od jediného Boha, nehledáte? ⁴⁵ Nedomnívejte se, že já budu žalovati na vás u Otce; jestli, kdo na vás žaluje, totiž Mojžíš, v nějž vy doufáte. ⁴⁶ Neboť kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně; o mně psal on; ⁴⁷ pakli však nevěříte jeho písmu, kterak uvěříte mým slovům?“

KAPITOLA 6.

Ježíš nasycuje zázračně 5000 mužů a kráčí po jezeře, v. 1—21.

¹ Potom odešel Ježíš za moře Galilejské, to jest Tiberiadské, ² a veliký zástup šel za ním, neboť viděli zázraky, které činil na nemocných. ³ I vystoupil Ježíš na horu a posadil se

Jan 6, 4—20.

tam s učeníky svými. ⁴ Byly pak blízko velikonoce, slavnost židovská. ⁵ Tedy Ježíš pozdvih oči a spatřiv, že zástup veliký jde k němu, pravil k Filipovi: „Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito?“ ⁶ To však řekl zkoušeje ho, neboť sám věděl, co hodlá učiniti. ⁷ Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denarů chlebů nestačí jim, aby každý něco málo dostal“. ⁸ Dí jemu jeden z učeníků jeho, (totiž) Ondřej, bratr Šimona Petra: ⁹ „Jest zde jeden pacholík, který má pět chlebů ječných a dvě ryby, ale co jest to na tak mnohé?“ ¹⁰ Tedy řekl Ježíš: „Rozkažte lidem, ať se posadí“. Bylo pak mnoho trávy na tom místě. I posadilo se mužů počtem asi pět tisíc. ¹¹ Tu Ježíš vzal chleby a díky učiniv rozdál sedícím; podobně i z ryb, kolik chtěli. ¹² Když však se nasýtili, řekl učeníkům svým: „Seberte pozůstalé kousky, ať nezhytnou“. ¹³ I sebrali a naplnili dvanáct košů kousky z pěti chlebů ječných, kteréž pozůstaly po těch, kteří jedli. ¹⁴ Tedy ti lidé uzřevše zázrak, kterýž učinil Ježíš, pravili: „To jest jistě ten prorok, který má přijíti na svět“. ¹⁵ Proto Ježíš, poznav, že chtějí přijíti a chopiti ho, aby jej učinili králem, uchýlil se opět na horu sám jediný.

¹⁶ Když pak byl večer, učeníci jeho sestoupili k moři ¹⁷ a vstoupivše na loď, plavili se přes moře do Kafarnaum; a již setmělo se, a Ježíš ještě nepřišel k nim. ¹⁸ Moře však se zdvihalo, ježto váł vítr veliký. ¹⁹ Když tedy upluli asi dvacet pět neb třicet honů, spatřili Ježíše, an kráčí po moři a přibližuje se k lodi; i báli se. ²⁰ On však řekl jim: „Já jsem to; nebojte

4. Velikonoce, třetí ve veřejném životě Kristově.

se“. ²¹ Tu chtěli ho vzít na loď, ale loď byla ihned u země, do které se ubírali.

Pán Ježíš zaslibuje nejsvětější svátost oltářní a naráží na nevěru i u svých učeníků, v. 22—72.

²² Druhého dne lid, který stál za mořem, zvěděl, že nebylo tam jiné lodi, leč jen jedna, a že Ježíš nevstoupil s učeníky svými na tu loď, nýbrž že učeníci jeho sami odpluli; ²³ jiné však lodi připluly z Tiberiady blízko k tomu místu, kde byli jedli chléb, když Pán díky učinil. ²⁴ Když tedy lid viděl, že tam Ježíše není, ani učeníků jeho, vstoupili na lodi a dostali se do Kafarnaum, hledajíce Ježíše. ²⁵ A nalezše ho za mořem, řekli jemu: „Mistře, kdy jsi sem přišel?“ ²⁶ Ježíš odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Hledáte mě ne proto, že jste viděli divy, nýbrž že jste jedli z chlebů a nasýtíli se. ²⁷ Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, kterýž vám dá Syn člověka; neboť toho potvrdil Otec, Bůh“. ²⁸ I řekli jemu: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?“ ²⁹ Ježíš odpověděl jim: „To jest dílo Boží, abyste věřili v toho, jehož on poslal“. ³⁰ Tu řekli jemu: „Které znamení tedy činíš ty, abychom je viděli a tobě věřili? Co konáš?“ ³¹ Otcové naši jedli manu na poušti, jakož jest psáno: „Chléb s nebe dal jim k jídlu“. ³² Tedy řekl jim

^{26—59.} V této řeči zaslibuje Pán Ježíš nejsv. svátost oltářní, a to tak, že nejprve vzbuzuje v posluchačích tužbu po duševním pokrmu (26—33), potom prohlašuje sebe sama za pokrm duševní (35—51) a konečně naznačuje způsob, kterým ten pokrm má býti přijímán, totiž požíváním (52. až 59), ač dosud nezjevuje, že to požívání má se díti svátostně (to učinil až při poslední večeři).

Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: nikoliv Mojžíš dal vám chléb s nebe, nýbrž Otec můj dává vám pravý chléb s nebe. ³³ Neboť chléb Boží jest ten, který sestupuje s nebe a dává život světu“. ³⁴ I řekli mu židé: „Pane, povždy nám dávej ten chléb“. ³⁵ A Ježíš řekl jim: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žíz-
niti nikdy. ³⁶ Avšak řekl jsem vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte. ³⁷ Všecko, co mi dává Otec, přijde ke mně, a toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven, ³⁸ neboť jsem sestoupil s nebe, nikoliv abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal. ³⁹ Toto pak jest vůle toho, jenž mě poslal (Otce), abych neztratil nic z toho, co mi dal, nýbrž abych to vzkřísil v den poslední. ⁴⁰ Neboť to jest vůle Otce mého (který mě poslal), aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v den poslední“. ⁴¹ I reptali židé na něho, že řekl: „Já jsem chléb, který s nebe sestoupil“, ⁴² a pravili: „Není-liž to Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Kterak tedy praví: „S nebe jsem sestoupil“. ⁴³ Ježíš tedy odpověděl jim: „Nereptejte vespolek. ⁴⁴ Nikdo nemůže přijíti ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v den poslední. ⁴⁵ Jest psáno v prorocích; „A budou všichni poučováni od Boha“. Každý, kdo uslyšel od Otce a se naučil, přichází ke mně. ⁴⁶ Nepravím tím, že by kdo viděl Otce, leč jen ten, jenž jest od Boha, ten viděl Otce. ⁴⁷ Vpravdě, vpravdě, pravím vám: Kdo věří ve mne, má život věčný. ⁴⁸ Já jsem chléb života. ⁴⁹ Otcové vaši jedli na poušti manu, a zemřeli. ⁵⁰ To jest

chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel. ⁵¹ Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. ⁵² Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest (které dám) za život světa“.

⁵³ Tu hádali se židé vespolek řkouce: „Kterak může tento dáti nám tělo své k jídlu?“ ⁵⁴ Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám; Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. ⁵⁵ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. ⁵⁶ Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. ⁵⁷ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. ⁵⁸ Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. ⁵⁹ Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil, ne jako otcové (vaši) jedli manu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky“. ⁶⁰ To pověděl uče v synagoze v Kafarnaum.

^{52b.} A chléb, který já dám, totiž k jedení. Naznačuje, že ten chléb, o němž mluví a jímž rozumí sebe sama, má se přijímati skutečným požíváním či jedením jeho těla; slibuje tedy, že své tělo dá za (duševní) pokrm věřících; pravě pak, že je dá za život světa či k tomu, aby všichni lidé mohli dojíti k ota věčné blaženého, ukazuje také na to, že chléb ten bude dán nejen za pokrm, nýbrž i v oběť za lidi.

^{54.} Ač tedy Pán Ježíš věděl, že slova jeho vykládají si o skutečném požívání těla jeho, přece nejen neodvolal slov svých, nýbrž pohrozil jim vyhočením od věčné spásy, nebudou-li ho požívat. Ukázal tak, že nemínil požívání pouze obrazného, neb pouhou věrou, nýbrž skutečné požívání těla svého.

^{56.} V pravdě jest pokrm . . . , t. j. má povahu pokrmu ne pouze ve smyslu obrazném, nevlastním, nýbrž skutečně, ve smyslu vlastním. I může proto živiti a skutečně živí či udržuje život duševní a zaručovati tak život věčný.

Jan 6, 61—7, 2.

⁶¹ Tu mnozí z učeníků jeho uslyševše to řekl: „Tvrdá jest ta řeč; kdo ji může poslouchat?“ ⁶² Ale Ježíš věda sám u sebe, že učeníci jeho na to reptají, řekl jim: „To-li vás pohoršuje? ⁶³ Což tedy, když uzříte Syna člověka, an vstupuje tam, kde byl dříve? ⁶⁴ Duch jest to, jenž oživuje, tělo nic neprospívá; ta slova však, která jsem já mluvil vám, jsou duch a život. ⁶⁵ Ale jsou někteří mezi vámi, kteří nevěří“. Vědělť zajisté Ježíš od počátku, kdo jsou nevěřící, a kdo jest ten, jenž ho zradí. ⁶⁶ I pravil: „Proto jsem vám řekl, že nikdo nemůže přijíti ke mně, není-li mu dáno od Otce (mého)“. ⁶⁷ Od té doby mnozí z učeníků jeho odešli zpět a nechodili již s ním. ⁶⁸ Řekl tedy ke dvanácti: „Chcete i vy odejít?“ ⁶⁹ Šimon Petr odpověděl mu: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, ⁷⁰ a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží“. ⁷¹ Odpověděl jim Ježíš: „Zdali nevyvolil jsem vás dvanáct? A jeden z vás je ďábel“. ⁷² Pravil to o Jidášovi, synu Šimona iškariotského; neboť to byl ten, jenž ho měl zraditi, ač byl jedním ze dvanácti.

KAPITOLA 7.

Pán Ježíš jde na slavnost stánků. Poptávka po něm, v. 1—13.

¹ Potom Ježíš chodil po Galilei, neboť nechtěl choditi po Judsku, poněvadž židé hledali ho zabít. ² Byla pak blízko slavnost židovská,

⁶⁸ Chcete i vy odejít? Byl tedy hotov propustiti spíše i apoštoly, než by odvolal slova svá.

stánek. ³ I řekli mu bratři jeho: „Odebeř se odtud a jdi do Judska, aby také učeníci tvoji uviděli tvé skutky, které činíš; ⁴ vždyť nikdo nečiní nic skrytě, chce-li býti na jevě. Činíš-li tyto věci, zjev se světu“. ⁵ Nevěřili totiž v něho ani bratři jeho. ⁶ Ježíš tedy řekl jim: „Čas můj ještě nepřišel, ale čas váš jest vždycky pohotov. ⁷ Vás nemůže svět nenáviděti, mne však nenávidí, neboť já vydávám o něm svědectví, že skutky jeho jsou zlé. ⁸ Vy jděte na tuto slavnost, já nejdu na slavnost tuto, neboť čas můj ještě se nenaplnil“. ⁹ To pověděl, sám zůstal v Galilei. ¹⁰ Když však bratři jeho odešli, tehdy odebral se i on na slavnost, nikoli zjevně, nýbrž jako ve skrytě. ¹¹ Tedy židé hledali ho o slavnosti a pravili: „Kde jest on?“ ¹² A bylo mnoho šepotu o něm v zástupu neboť jedni říkali: „Dobrý jest“, jiní však pravili: „Nikoliv, nýbrž svádí lid“. ¹³ Ale přece nikdo nemluvil o něm zjevně pro strach před židy.

Ježíšova řeč uprostřed a na konci slavnosti stánek. Její účinek, 7, 14—8, 1.

¹⁴ Když pak slavnost byla již v polovici, Ježíš vešel do chrámu a učil. ¹⁵ I divili se židé řkouce: „Kterak tento zná Pisma, neučiv se?“ ¹⁶ Ježíš odpověděl jim: „Moje učení není mé, nýbrž toho, jenž mě poslal. ¹⁷ Bude-li kdo chtít

3. bratři, t. j. příbuzní jeho. Učeníci tvoji, t. j. ti stoupenci tvoji, které jsi tam získal za svého pobytu v Jerusalemě.

16. Moje učení není mé . . . t. j.: „nemám ho jako člověk sám od sebe, nýbrž od Boha“, aneb: „nemám ho jako Syn Boží sám ze sebe, nýbrž věčným zplozením od Otce“. Prohlásil tak, že učení jeho jest božské, a že proto jsou povinni je přijmouti.

Jan 7, 18—31.

vůli jeho činiti, pozná o tom učení, je-li z Boha, čili já sám od sebe mluvím. ¹⁸ Kdo mluví sám od sebe, vlastní slávy hledá; kdo však hledá slávy toho, jenž ho poslal, ten jest pravdomluvný, a nespravedlnosti v něm není. ¹⁹ Zdaliž vám Mojžíš nedal zákon? A nikdo z vás neplní zákona. Proč hledáte mě usmrtiti?“ ²⁰ Zástup odpověděl: „Ducha zlého máš; kdo hledá tě usmrtiti?“ ²¹ Ježíš promluvil a řekl jim: „Jeden skutek jsem učinil, a všichni se divíte. ²² Proto Mojžíš dal vám obřízku, ne že by pocházela od Mojžíše, nýbrž od otcův; a v sobotu obřezujete člověka. ²³ Přijímá-li člověk obřízku v sobotu, aby nerušil se zákon Mojžíšův, na mne-li se horšíte, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu? ²⁴ Nesuďte podle obličeje, nýbrž spravedlivý soud činite“.

²⁵ Tu řekli někteří z Jerusalemských: „Není-li to ten, jehož hledají usmrtiti? ²⁶ A hle, mluví zjevně, a nic mu neříkají. Zdaliž opravdu poznali náčelníci, že tento jest Kristus? ²⁷ Ale o tomto víme, odkud jest; o Kristu však, až přijde, nikdo nebude věděti, odkud jest“. ²⁸ Ježíš proto zvolal hlasem silným ve chrámě uče: „Nejen znáte mě, nýbrž i víte, odkud jsem; a přece nepřišel jsem sám od sebe, nýbrž pravý jest to (posílatel), který mne poslal, jehož vy neznáte. ²⁹ Já ho znám, neboť jsem od něho, a on mě poslal“. ³⁰ Proto hledali ho zajmouti, ale nikdo nevztáhl na něho ruky, neboť dosud nepřišla hodina jeho. ³¹ Ze zástupu však mnozí

27. O Kristu . . . nikdo nebude věděti, odkud jest. Soudili tak nesprávně o Kristu proto, poněvadž nerozuměli oněm místům prorockým, ve kterých vzhledem k božské přirozenosti Vykupitelově se pravilo, že rodu jeho nikdo nebude moci vypověděti. (Mal. 3, 2).

uvěřili v něho a pravili: „Bude-liž Kristus, až přijde, činiti více zázraků, než tento činí?“

³² Fariseové slyšeli zástup šeptati o něm ty věci; i poslali velekněží a fariseové služebníky, aby ho jali. ³³ Ježíš tedy řekl jim: „Ještě krátký čas jsem s vámi, a odejdu k tomu, jenž mě poslal. ³⁴ Budete mě hledati a nenaleznete, a kde jsem já, (tam) vy nemůžete přijíti“. ³⁵ Tu řekli židé: „Kam tento hodlá jíti, že ho nenalezneme? Chce snad jíti v rozptýlení mezi pohany a učiti pohany? ³⁶ Jaká jest to řeč, kterou promluvil: „Budete mě hledati, a nenaleznete, a kde jsem já, (tam) vy nemůžete přijíti?““

³⁷ V poslední, a to veliký den slavnosti Ježíš stál a volal hlasitě: „Žízni-li kdo, pojd' ke mně a pij. ³⁸ Kdo věří ve mne, — jakož dí Písmo, — proudové vody živé poplynou z útroby jeho“. ³⁹ To pak řekl o Duchu (svatém), kterého věřící v něho měli přijímati. Duch totiž nebyl dosud dán, poněvadž Ježíš nebyl ještě oslaven. ⁴⁰ Tu někteří ze zástupu, uslyševše tyto řeči jeho, pravili: „Tento jest vpravdě

33.—34. Smysl jest: Pokud nepřijde čas od Otce stanovený, nezmůžete proti mně ničeho. Krátký čas (6 měsíců) ještě mezi vámi budu zcela rozhodně. Potom odejdu k Otci (cestou kříže); dobrovolně proto vydám se v ruce vaše, abych zemřel a vstana z mrtvých, vstoupil na nebesa. Nato přijdou na vás doby strastné, kdy budete mne hledati, abych vám pomohl (při zkáze Jerusalema), ale nadarmo; ano, kde jsem já jako Bůh stále, a kde potom budu i jako člověk, ve slávě věčné, tam nemůžete přijíti ani nyní, ani po své smrti, ačli včas neučiníte pokání.

35. v rozptýlení mezi pohany, t. j. u židů mezi pohany rozptýlených, a u pohanů samých.

37. Proudové vody živé poplynou — t. j. obdrží tolik milostí Ducha svatého, že nejen sám bude uvnitř občerstven a posílněn a v chrám Ducha svatého proměněn, nýbrž i pro jiné stane se zdrojem blaha věčného. Uvedeno volně z Is. 44, 3, (58, 11).

Jan 7, 41—8, 5.

(onen) prorok“. ⁴¹ Jiní pravili: „Tento jest Kristus“. Někteří však řekli: „Což z Galilee přijde Kristus? ⁴² Nepraví-liž Písmo, že Kristus přijde z potomstva Davidova a z vesnice Betlema, kde byl David?“ ⁴³ A tak povstala v zástupu roztržka pro něho. ⁴⁴ Někteří pak z nich chtěli ho zajmouti, ale nikdo nevztáhl na něho ruky.

⁴⁵ Přišli tedy služebníci k velekněžím a fariseům. I řekli jim tito: „Proč jste ho nepřivedli?“ ⁴⁶ Služebníci odpověděli: „Nikdy člověk nemluvil tak jako člověk tento“. ⁴⁷ Tu odpověděli jim fariseové: „Což jste i vy svedeni?“ ⁴⁸ Zdaliž kdo z náčelníků uvěřil v něho aneb z fariseů? ⁴⁹ Ale (jen) zástup tento, který nezná zákona — prokleti jsou“. ⁵⁰ Řekl k nim Nikodem, ten, jenž k němu přišel v noci, jeden z nich: ⁵¹ „Odsuzuje-liž zákon náš člověka, leč prve uslyší od něho a pozná, co činí?“ ⁵² Odpověděli jemu: „Což jsi i ty z Galilee? Zpytuj Písma a viz, že z Galilee prorok nepovstává“. ⁵³ I odešli každý do domu svého. ^{8,1} Ježíš pak odebral se na horu Olivetskou.

KAPITOLA 8.

Pán Ježíš slitovává se nad ženou cizoložnou,
v. 2—11.

² Ráno však přišel zase do chrámu, a veškeren lid přicházel k němu; i posadil se a učil je. ³ Tu přivedli k němu zákoníci a fariseové ženu dopadenou v cizoložství a postavivše ji uprostřed, ⁴ řekli jemu: „Mistře tato žena byla dopadena v cizoložství při činu samém; ⁵ v zákoně pak Mojžíš nám přikázal takové kame-

Jan 8, 6—19.

vati. ⁶ Co tedy praviš ty?“ To pak pravili pokoušejíce ho, aby ho mohli obžalovati. Ale Ježíš shýbnuv se (až) dolů, psal prstem na zemi. ⁷ Když nepřestávali se ho tázati, zvednul se a řekl: „Kdo z vás jest bez hříchu, vrz první na ni kamenem“. ⁸ A opět shýbnuv se (až) dolů, psal na zemi. ⁹ Oni však uslyševše to, vycházeli jeden po druhém počavše od starších, a zůstal sám Ježíš a žena stojíc uprostřed. ¹⁰ I pozvedl se Ježíš a řekl jí: „Ženo, kde jsou ti, kteří žalovali na tebe? Nikdo tě neodsoudil?“ ¹¹ A ona řekla: „Nikdo, Pane“. Ježíš pak řekl jí: „Ani já tě neodsoudím. Jdi a již nehřeš“.

Ježíš svědčí sám o sobě a činí výtky židům,
v. 12—59.

¹² Tu Ježíš mluvil k nim opět řka: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude choditi ve tmě, nýbrž bude míti světlo života“. ¹³ I řekli mu fariseové: „Ty vydáváš svědectví sám o sobě, svědectví tvé není pravé“. ¹⁴ Ježíš odpověděl jim: „Ačkoliv vydávám svědectví sám o sobě, pravé jest svědectví mé, neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu; ale vy nevíte, odkud přicházím neb kam jdu. ¹⁵ Vy soudíte podle těla; já nesoudím nikoho, ¹⁶ a soudím-li já (přece), soud můj jest pravý, neboť nejsem sám, nýbrž já a ten, jenž mě poslal, Otec. ¹⁷ A v zákoně vašem jest psáno, že svědectví dvou lidí jest pravé. ¹⁸ Já jsem to, jenž svědčím sám o sobě, a svědčí o mně Otec, který mě poslal“. ¹⁹ I řekli jemu: „Kde jest tvůj Otec?“ Ježíš odpověděl: „Neznáte ani mne, ani Otce mého; kdybyste znali mne, znali byste

i Otce mého“. ²⁰ Tato slova (Ježíš) mluvil v síni pokladní, uče v chrámě, a nikdo ho nejal, neboť ještě nepřišla hodina jeho.

²¹ Ježíš řekl jim opět: „Já jdu, a budete mě hledati a ve svém hříchu zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijíti“. ²² Tedy řekli židé: „Zdali sám sebe zabije, že praví: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti?“ ²³ I pravil jim: „Vy jste zdola, já shora jsem. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. ²⁴ Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších; neboť neuvěříte-li, že já to jsem, zemřete v hříších svých“. ²⁵ Tu pravili jemu: „Kdo jsi ty?“ Ježíš řekl jim: „Vůbec to, co vám i mluvím. ²⁶ Mnoho mám o vás mluvit i souditi, ale ten, jenž mne poslal, jest pravdomluvný, a já mluvím ve světě to, co jsem slyšel od něho“. ²⁷ A neporozuměli, že jim mluví o (Bohu) Otci. ²⁸ Tu řekl jim Ježíš: „Když povýšíte Syna člověka, tehda poznáte, že já to jsem a sám od sebe nic nečiním, nýbrž jak mě naučil Otec, to mluvím. ²⁹ A ten, jenž mě poslal, jest se mnou; On nechal mě samotna, neboť já vždycky činím to, co mu jest milé“.

³⁰ Když tyto věci mluvil, mnozí uvěřili v něho. ³¹ I řekl Ježíš k těm židům, kteří v něho uvěřili: „Zůstanete-li v mém slově, budete

20. V síni pokladní t. j. v předsíni žen, kde byly umístěny pokladnice na dary pro chrám neb pro chudé. (Srovn. Mark. 12, 41).

23. Vy jste z dola t. j. lidé původu pozemského; já shora jsem t. j. Syn Boží, původu nebeského.

24. že já to jsem, že jsem Vykupitel a Syn Boží.

28. Když povýšíte totiž na kříž, poznáte, že já to jsem, totiž Vykupitel a Syn Boží s Otcem soupodstatný. (Poznáte to z těch zázraků, které se budou dít po mé smrti a později.)

opravdu učeníky mými, ³² a poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí“. ³³ Odpověděli mu: „Potomstvem Abrahamovým jsme a nikdy jsme nikomu nesloužili; kterak ty praviš: „Svobodni budete?““ ³⁴ Ježíš odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Každý, kdo páše hřích, jest služebníkem hříchu. ³⁵ Služebník však nezůstává v domě na věky, ale syn zůstává na věky. ³⁶ Osvobodí-li vás tedy Syn, budete vpravdě svobodni. ³⁷ Vím, že jste potomstvem Abrahamovým, ale hledáte mě zabít, neboť slovo mé nemá místa ve vás. ³⁸ Já mluvím, co jsem viděl u Otce svého, a vy činíte, co jste viděli u otce vašeho“. ³⁹ Odpověděli jemu: „Otec náš jest Abraham“. Řekl jim Ježíš: „Jste-li dítky Abrahamovy, skutky Abrahamovy činite. ⁴⁰ Ale nyní hledáte mě usmrtit, člověka, který jsem vám mluvil pravdu, již jsem slyšel od Boha; toho Abraham nečinil. ⁴¹ Vy činíte skutky otce svého“. I řekli jemu: „My jsme se nezrodili z cizoložství. Máme jednoho Otce, Boha“. ⁴² Ježíš tedy řekl jim: „Kdyby vaším otcem byl Bůh, milovali byste mě, neboť já jsem z Boha vyšel a přišel. Vždyť nepřišel jsem sám od sebe, nýbrž On mě poslal. ⁴³ Proč nerozumíte mluvě mé? Proto, že nemůžete slyšeti slova mého. ⁴⁴ Vy jste z otce ďábla a chcete činiti žádosti otce svého. On byl vrahem od počátku a nestál v pravdě, neboť pravdy není v něm. Když mluví lež, z vlastního mluví, neboť jest lhář a otec lži. ⁴⁵ Poněvadž však já mluvím pravdu, ne-

41. My jsme se nezrodili z cizoložství t. j. z modlářství, které jakožto nevěrnost k Bohu nazývá se v Písmě sv. nezřídka týmž jménem, kterým se označuje nevěrnost manželská.

věříte mi. ⁴⁶ Kdo z vás bude mne vinit z hříchu? Jestliže pravdu mluvím (vám), proč mi nevěříte? ⁴⁷ Kdo z Boha jest, slova Boží slyší; proto vy neslyšíte, že z Boha nejste“. ⁴⁸ Tu židé odpověděli jemu: „Zdaliž my dobře nepravíme, že Samaritán jsi a zlého ducha máš?“ ⁴⁹ Ježíš odpověděl: „Já zlého ducha nemám, ale ctím Otce svého a vy mě zneuctíváte. ⁵⁰ Já však nehledám slávy své; jestliť kdo (ji) hledá a soudí. ⁵¹ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Bude-li kdo zachovávatí slovo mé, neumře na věky“. ⁵² I řekli mu židé: „Nyní jsme poznali, že zlého ducha máš. Abraham umřel i proroci, a ty praviš: ‚Bude-li kdo zachovávatí slovo mé, nezemře na věky‘. ⁵³ Zdaliž jsi ty větší nežli otec náš Abraham, který zemřel? Také proroci zemřeli. Kým činiš sebe sama?“ ⁵⁴ Ježíš odpověděl: „Oslavuji-li se já sám, sláva má nic není. Jest to Otec můj, jenž mne oslavuje, o němž vy pravíte, že jest Bohem vaším. ⁵⁵ A (přece) nepoznali jste ho, ale já ho znám, a řeknu-li, že ho neznám, budu podoben vám, lhář. Avšak znám jej a slovo jeho zachovávám. ⁵⁶ Abraham, otec váš, zaplesal, aby viděl den můj: i viděl a radoval se“. ⁵⁷ Tu řekli k němu židé: „Padesát roků ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?“ ⁵⁸ Ježíš řekl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Prve než Abraham byl, jsem já“. ⁵⁹ I chápali se kamení, aby házeli na něho. Ale Ježíš skryl se a vyšel z chrámu.

50. t. j. Já však nehledám trestu vašeho pro urážku mně učiněnou, jest někdo jiný, jenž toho hledá a soudí, totiž Bůh Otec.

Jan 9, 1—16.

KAPITOLA 9.

Ježíš uzdravuje člověka od narození slepého a zjevuje se mu jako Syn Boží, v. 1—38.

¹ A jda mimo, uzřel člověka slepého od narození. ² I otázali se ho učeníci jeho řkouce: „Mistře, kdo zhřešil, tento-li, či rodiče jeho, že se slepý narodil?“ ³ Ježíš odpověděl: „Ani tento nezhrěšil, ani jeho rodiče, nýbrž aby se zjevily na něm skutky Boží. ⁴ Já musím činiti skutky toho, jenž mě poslal, pokud jest den; přichází noc, kdy nikdo nemůže dělati. ⁵ Pokud jsem na světě, jsem světlem světa“. ⁶ To povědév plivnul na zem a udělav ze sliny bláto, pomazal mu (tím) blátem oči a ⁷ řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe (to jest v překladě „Poslaný“)“. I odešel a umyl se a přišel vida.

⁸ Proto sousedé a ti, kteří jej dříve vídali, že byl žebrákem, řekli: „Není-li to ten, jenž sedával a žebrol?“ Někteří pravili: „Jest to on“. ⁹ Jiní řekli: „Nikoliv, ale jest mu podoben“. On však pravil: „Já jsem to“. ¹⁰ Tedy řekli jemu: „Kterak se otevřely tvoje oči?“ ¹¹ On odpověděl: „Ten člověk, který slove Ježíš, udělal bláto a pomazal mi oči a řekl mi: „Jdi k rybníku Siloe a umyj se“. I šel jsem a umyv se vidím“. ¹² I řekli jemu: „Kde jest on?“ Pravil: „Nevím“.

¹³ Přivedli ho k fariseům, toho, jenž býval slepý. ¹⁴ Byla pak sobota, když Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči. ¹⁵ Opět tedy otázali se ho i fariseové, kterak prohlédl. On pak řekl jim: „Bláto položil mi na oči, i umyl jsem se a vidím“. ¹⁶ Tu řekli někteří z fariseů: „Není tento člověk od Boha, neboť nešetří soboty“. Jiní však pravili: „Kterak může člověk hříšný činiti takové

zázraky?“ I byla roztržka mezi nimi. ¹⁷ Pravili tedy opět slepému: „Co ty praviš o něm, protože ti otevřel oči?“ On pak řekl: „Jest prorok“. ¹⁸ I nevěřili o něm židé, že byl slepý a prohlédl, až povolali rodiče toho, jenž prohlédl. ¹⁹ I otázali se jich řkouce: „Tento-li jest váš syn, o němž vy pravíte, že se slepý narodil? Kterak tedy nyní vidí?“ ²⁰ Rodiče jeho odpověděli jim: „Víme, že tohle jest náš syn a že se slepý narodil, ²¹ ale kterak nyní vidí, nevíme; aneb kdo mu otevřel oči, my nevíme; jeho se ptejte, má léta, ať sám mluví o sobě“. ²² To řekli rodiče jeho, poněvadž se báli židů; neboť již se židé usnesli, aby vyzná-li ho kdo jako Krista (Vykupitele), byl vyobcován. ²³ Proto řekli rodiče jeho: „Má léta, jeho se ptejte“. ²⁴ Opět tedy povolali toho člověka, který býval slepý a řekli jemu: „Vzdej chválu Bohu! My víme, že ten člověk jest hříšník“. ²⁵ On tedy řekl jim: „Je-li hříšník, nevím; jedno vím, že byv slepý nyní vidím“. ²⁶ I řekli jemu: „Co ti učinil? Kterak otevřel ti oči?“ ²⁷ Odpověděl jim: „Pověděl jsem vám již a neslyšeli jste? Proč chcete opět slyšeti? Zdaliž i vy chcete býti učeníky jeho?“ ²⁸ I spílali mu a řekli: „Ty jsi učeníkem jeho, my jsme učeníci Mojžíšovi. ²⁹ My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomto však nevíme, odkud jest“. ³⁰ Člověk ten odpověděl jim: „To jest věru divná věc, že vy nevíte, odkud jest a otevřel mi oči. ³¹ Víme, že hříšníků Bůh neslyší, nýbrž je-li kdo bohabojný a činí vůli jeho, toho slyší. ³² Od věků nebylo slýcháno, že by byl kdo otevřel oči slepému od narození. ³³ Kdyby tento nebyl od Boha, nic by

²⁴. V z d e j c h v á l u B o h u tím totiž, že budeš mluvit plnou pravdu.

Jan 9, 34—10, 7.

nemohl činiti“. ³⁴ Odpověděli mu: „Všecek jsi se v hříchu narodil, a ty učíš nás?“ I vyvrhli ho ven.

³⁵ Ježíš uslyšel, že ho vyvrhli ven, a naleznuv jej řekl jemu: „Věříš v Syna Božího?“ ³⁶ On odpověděl: „Kdo jest to, Pane, abych v něho věřil?“ ³⁷ A Ježíš řekl jemu: „I vidíš ho, a ten jest to, jenž s tebou mluví“. ³⁸ On pak řekl: „Věřím, Pane“. A padnuv před ním klaněl se mu.

Pán Ježíš vyjadřuje se o slepotě duchovní a o úřadě dobrého pastýře, 9, 39—10, 21.

³⁹ I řekl Ježíš: „Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a kteří vidí, slepými se stali“. ⁴⁰ I uslyšeli to někteří z fariseů, kteří byli u něho a řekli jemu: „Jsme snad také my slepí?“ ⁴¹ Ježíš řekl jim: „Kdybyste byli slepí, neměli byste hříchu; nyní však pravíte ‚Vidíme‘; hřích váš zůstává“.

KAPITOLA 10.

¹ „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo nevchází dveřmi do ovčince, nýbrž odjinud vstupuje, ten jest zloděj a lotr. ² Kdo však vchází dveřmi, jest pastýř ovcí. ³ Tomu vrátný otvírá, a ovce slyší hlas jeho, a on své ovce volá jménem a vyvádí je. ⁴ A když své ovce vypustí, jde před nimi a ovce ho následují, nebo znají hlas jeho. ⁵ Cizího však nenásledují, nýbrž utíkají od něho, neboť neznají hlasu cizích“. ⁶ Toto podobenství pověděl jim Ježíš, ale oni neporozuměli, co jim mluvil. ⁷ Ježíš tedy řekl jim opět: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Já jsem dveře k ovcím.

Jan 10, 8—25.

⁸ Všichni, kteří vystoupili (přede mnou) jsou zloději a lotři, ale ovce neslyšely jich. ⁹ Já jsem dveře. Vejde-li kdo skrze mne, bude zachován; a vejde i vyjde a nalezne pastvu. ¹⁰ Zloděj nepřichází, leč jen aby kradl a zabíjel a hubil. Já jsem přišel, aby měli život a měli hojnost. ¹¹ Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život za ovce své. ¹² Nájemník však, totiž ten, kdo není (pravý) pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, opouští ovce a utíká; a vlk lapá a rozhání ovce. ¹³ Nájemník pak utíká, poněvadž jest nájemník a nezáleží mu na ovcích. ¹⁴ Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mě moje, ¹⁵ jako mě zná Otec a já znám Otce; a život svůj dávám za ovce své. ¹⁶ Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivést, a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř. ¹⁷ Proto miluje mě Otec, že dávám život svůj, abych jej zase ujal. ¹⁸ Nikdo neodnímá ho ode mne, nýbrž já jej dávám sám od sebe. Mám moc jej dáti a mám moc jej zase ujmouti. Příkaz tento dostal jsem od Otce svého“.

¹⁹ Pro tyto řeči povstala opět roztržka mezi židy. ²⁰ Mnozí z nich pravili: „Má ducha zlého a blázní; proč ho posloucháte?“ ²¹ Jiní pravili: „To nejsou slova posedlého. Může-li duch zlý otevřít oči slepých?“

Pán Ježíš na slavnosti posvícení a v Perei,
v. 22—42.

²² Bylo pak v Jerusalemě posvícení, byla zima. ²³ A Ježíš chodil ve chrámě v podloubí Šalamounově. ²⁴ Tu obstoupili ho židé a pravili jemu: „Dokavad držíš duši naši v napětí? Jsi-li ty Kristus, pověz nám to zjevně“. ²⁵ Ježíš

odpověděl: „Řekl jsem vám to a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu Otce mého, ty vydávají svědectví o mně. ²⁶ Ale vy nevěříte, neboť nejste z ovcí mých. ²⁷ Ovce mé slyší hlas můj, a já je znám, a následují mne; ²⁸ a já jim dávám život věčný, a nezhynou na věky, a nikdo nevytrhne jich z ruky mé. ²⁹ Co mi dal otec můj, to jest větší nade všecko, a nikdo nemůže (jich) vytrhnouti z ruky Otce mého. ³⁰ Já a Otec jedno jsme“. ³¹ Tu židé chápali kamení, aby ho kamenovali. ³² Ježíš jim odpověděl: „Mnoho skutků dobrých ukázal jsem vám od Otce; pro který z těch skutků mě kamenujete?“ ³³ Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek tě nekamenujeme, nýbrž pro rouhání, totiž, že ty jsa člověkem, děláš se Bohem“. ³⁴ Ježíš jim odpověděl: „Není-liž psáno v zákoně vašem ‚Já jsem řekl: Bohové jste?‘ ³⁵ Jestliže bohy nazval ty, k nimž slovo Boží bylo řečeno, (a Písmo nemůže se zrušiti), ³⁶ o tom-li, ježž Otec posvětil a poslal na svět, vy pravíte: ‚Rouháš se‘, poněvadž jsem řekl: ‚Syn Boží jsem?‘ ³⁷ Nečiním-li skutkův Otce mého, nevěřte mi; ³⁸ jestli však (je) činím a nechcete věřiti mně, skutkům věřte, abyste poznali a uvěřili, že Otec jest ve mně a já v Otci“. ³⁹ Tu hledali ho zajmouti, ale (on) ušel z rukou jejich. ⁴⁰ A odešel opět za Jordan na to místo, kde Jan nejprve křtil, a zůstal tam. ⁴¹ I přišli mnozí k němu a pravili: „Jan neučinil sice žádného zázraku, ⁴² ale všecko, co Jan řekl o tomto, bylo pravdivo“. A mnozí uvěřili v něho.

³⁴. V zákoně Starém, a to v žalmu 81,6 nazývá Bůh soudce bohy vzhledem k tomu, že úřad svůj zastávají jménem jeho.

³⁶. ježž Otec posvětil či k vykupitelskému úřadu zasvětil, ustanovil.

Jan 11, 1—16.

KAPITOLA 11.

Pán Ježíš křísí Lazara. Velerada usnáší se,
že Ježíše usmrtí, v. 1—56.

¹ Byl pak nemocen jakýsi Lazar z Betanie, vesnice Marie a její sestry Marty. ² Byla to ona Marie, která pomazala Pána mastí a utřela nohy jeho vlasy svými, jejížto bratr Lazar byl nemocen. ³ Sestry jeho poslaly tedy k němu a vzkázaly: „Pane, hle ten, kterého miluješ jest nemocen“. ⁴ Uslyšev to Ježíš řekl: „Nemoc ta není k smrti, nýbrž k slávě Boží, aby Syn člověka byl oslaven skrze ni“. ⁵ Ježíš však miloval Martu i sestru její (Marii) a Lazara. ⁶ Jak tedy uslyšel, že jest nemocen, tu zůstal sice na tom místě (ještě) dva dni. ⁷ Potom (však) řekl učeníkům svým: „Pojďme opět do Judska“. ⁸ Učeníci řekli jemu: „Mistře, nyní židé hledali tě kamenovati, a zase tam jdeš?“ Ježíš odpověděl: „Nemá den dvanáct hodin? ⁹ Chodí-li kdo ve dne, nenaráží se, neboť vidí světlo toho světa. ¹⁰ Chodí-li však v noci, narazí se, neboť není při něm světla“. ¹¹ To pověděl a potom pravil jim: „Lazar, přítel náš, spí, ale jdu, abych ho ze sna probudil“. ¹² I řekli mu učeníci jeho: „Pane, spí-li bude zdrav“. ¹³ Ježíš však řekl to o smrti jeho, ale oni mysleli, že mluví o spánku sna. ¹⁴ Tu tedy Ježíš řekl jim zjevně: „Lazar zemřel; ¹⁵ i raduji se pro vás, že jsem tam nebyl, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu“. ¹⁶ Řekl tedy Tomáš, jenž slove Blíženec, ke spoluúčeníkům: „Pojďme i my, ať umřeme s ním“.

^{4.} není k smrti, t. j. k tomu, aby zemřel, zůstal v hrobě, nýbrž aby vzkříšením jeho zjevila se moc Syna člověka, a tím oslaven byl Bůh.

Jan 11, 17—32.

¹⁷ Přišel tedy Ježíš nalezl ho již čtyři dni v hrobě ležeti. ¹⁸ Byla však Betanie blízko Jerusalema, as patnáct honů od něho. ¹⁹ Mnozí pak ze židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili pro jejich bratra. ²⁰ Jak tedy Marta uslyšela, že Ježíš přichází, vyšla mu naproti, Maria však seděla doma. ²¹ I řekla Marta k Ježíšovi: „Pane, kdybys byl tu byl, bratr můj nebyl by umřel. ²² Však i nyní vím, že začkoli požádáš Boha, dá tobě Bůh“. ²³ Dí jí Ježíš: „Vstane zase bratr tvůj“. ²⁴ Dí jemu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v den poslední“. ²⁵ Řekl jí Ježíš: „Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, ²⁶ a každý, kdo žije a ve mne věří, neumře na věky. Věříš-li tomu?“ ²⁷ Řekla jemu: „Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Kristus, Syn Boha živého, kterýž jsi přišel na tento svět“.

²⁸ A když to pověděla, odešla a zavolala svou sestru Marii potají řkouc: „Mistr jest zde a volá tebe“. ²⁹ Jak to ona uslyšela, vstala rychle a šla k němu, ³⁰ neboť Ježíš nepřišel ještě do vesnice, nýbrž byl dosud na tom místě, kde se s ním setkala Marta. ³¹ Židé pak, kteří byli s ní v domě, a ji těšili, uzřevše, že Maria rychle vstala a odešla, šli za ní pravíce: „Jde ke hrobu, aby tam poplakala“. ³² Když tedy Maria přišla tam, kde byl Ježíš, uzřevši jej, padla mu k nohám a řekla jemu: „Pane, kdybys byl zde byl, bratr můj nebyl by umřel“.

18. patnáct honů, t. j. as 3 kilometry.

25—26. Smysl jest: Já jsem původ veškerého vzkříšení a života, jak tělesného, tak duševního. Kdo věří ve mne věrou živou, byť i umřel tělesně, živ bude životem věčně blaženým, a každý, kdo žije tělesně a ve mne věří věrou živou, neumře na věky pro věčnou blaženost.

Jan 11, 33—50.

³³ Tedy Ježíš vida ji, ana pláče, i židy, kteří s ní přišli, ani pláčí, pohnul se v duchu a zachvěl se ³⁴ a řekl: „Kde jste jej položili?“ Řkou jemu: „Poď a viz“. ³⁵ I zaslzel Ježíš. ³⁶ Židé tedy řekli: „Hle, kterak jej miloval!“ ³⁷ Někteří však z nich pravili: „Nemohl-liž ten, jenž otevřel oči slepého (od narození) učiniti, aby byl tento neumřel?“ ³⁸ Tedy Ježíš pohnuv se sám v sobě, přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a kámen ležel na ní. ³⁹ Ježíš řekl: „Odstraňte kámen“. Řekla mu Marta, sestra zemřelého: „Pane, již zapáchá, neboť čtyři dni jest v hrobě“. ⁴⁰ Dí jí Ježíš: „Neřekl jsem tobě, že budeš-li věřiti, uzříš slávu Boží?“ ⁴¹ Odstranili tedy kámen. Ježíš pak pozdvihl oči vzhůru a řekl: „Otče děkuji tobě, že jsi mne vyslyšel. ⁴² Já jsem věděl, že mne vždycky slyšíš, avšak ne pro zástup, který kolem stojí, jsem to řekl, aby uvěřili, že ty jsi mne poslal“. ⁴³ To pověděv zvolal hlasem velikým: „Lazare, poď ven“. ⁴⁴ I vyšel (hned) ten, jenž byl umřel, svazán jsa obvazky na rukou i na nohou, a tvář jeho obvázána byla šátkem. Ježíš řekl jim: „Rozvažte ho, a nechte, ať odejde“. ⁴⁵ Tu mnozí ze židů, kteří přišli k Marii (a Martě) spatřivše, co učinil (Ježíš), uvěřili v něho. ⁴⁶ Někteří však z nich odešli k fariseům a pověděli jim, co Ježíš učinil.

⁴⁷ Tu velekněží a fariseové shromáždili velegradu a řekli: „Co uděláme, protože ten člověk činí mnoho divů? ⁴⁸ Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho; i přijdou Římané a vezmou naše místo i národ“. ⁴⁹ Jeden pak z nich, jménem Kaifáš, jsa nejvyšším knězem toho roku, řekl jim: „Vy nic nevíte, ⁵⁰ ani na to nemyslíte, že

Jan 11, 51—12, 5.

jest vám prospěšno, aby jeden člověk zemřel za lid a ne aby celý národ zahynul“. ⁵¹ To však neřekl sám ze sebe, nýbrž jsa toho roku nejvyšším knězem, prorokoval, že Ježíš měl umřítí za národ, ⁵² a nejen za národ, nýbrž aby shromáždil v jedno také ty dítky Boží, které byly rozptýleny. ⁵³ Od toho dne tedy se uradili, aby jej usmrtili. ⁵⁴ Proto Ježíš nechodil již zjevně mezi židy, nýbrž odešel (odtamtud) do krajiny poblízku pustiny, do města, které slove Efrem, a tam se zdržoval s učeníky svými.

⁵⁵ Byly pak blízko velikonoce židovské, a mnozí odešli z kraje do Jerusalema před velikonocemi, aby se očistili. ⁵⁶ I hledali Ježíše a stojíce ve chrámě pravili vespolek: „Co se vám zdá? Že nepřijde na slavnost?“ Velekněží totiž a fariseové vydali rozkaz, aby zví-li kdo, kde jest, oznámil to, by ho jali.

KAPITOLA 12.

Pán Ježíš v Betanii pomazán a od mnoha židův za Vykupitele uznán, v. 1—11.

¹ Ježíš tedy šest dní před velikonocemi přišel do Betanie, kde byl Lazar, ten, jenž zemřel, a jehož Ježíš vzkřísil. ² I připravili mu tam hostinu, a Marta posluhovala, Lazar pak byl jedním z těch, kteří s ním byli za stolem. ³ Tu Maria vzavši libru masti drahé z nardu pravého, pomazala Ježíšovi nohy a utřela nohy jeho svými vlasy; a dům naplnil se vůní té masti. ⁴ I řekl jeden z učeníků jeho, Jidáš Iškariotský, který hodlal jej zraditi: ⁵ „Proč se neprodala tato masť za tři sta denárův, a nedalo

Jan 12, 6—19.

se chudým?“ ⁶ To pak řekl, ne že měl péči o chudé, nýbrž že byl zloděj a máje měsíc, nosil to, co se vkládalo. ⁷ Ježíš tedy řekl: „Nech ji, aby to uchovala ke dni pohřbu mého. ⁸ Vždyť chudé máte vždycky s sebou, mne však vždycky nemáte“.

⁹ Tu dověděl se četný zástup židů, že tam jest, i přišli nejen k vůli němu, nýbrž aby také Lazara uviděli, kterého vzkřísil z mrtvých. ¹⁰ Velekněží však uradili se, aby i Lazara usmrtili, ¹¹ neboť mnoho židův odcházelo pro něho a věřili v Ježíše.

Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema. Pohané přejí si jej viděti, v. 12—36.

¹² Druhého dne zástup četný, který přišel na slavnost, uslyšev, že Ježíš jde do Jerusalema, ¹³ nabral ratolestí palmových a vyšli na-proti němu a volali: „Hosanna, p o ž e h n a n ý, jenž se běře ve jménu Páně, král israelský!“ ¹⁴ Ježíš totiž naleznuv oslátko, vsedl na ně, jakož jest psáno: ¹⁵ „Neboj se, dcero sionská; a j král tvůj se běře, sedě na oslátku“. ¹⁶ Tomu nerozuměli zprvu učeníci jeho, ale když Ježíš byl oslaven, tu rozpomenuli se, že to bylo o něm psáno, a že to učinili jemu. ¹⁷ Tedy vydával o něm svědectví zástup, který byl s ním, když Lazara povolal z hrobu a ho z mrtvých vzkřísil. ¹⁸ Proto také naproti vyšel mu zástup, neboť slyšeli, že ten div učinil. ¹⁹ Tu řekli fariseové mezi sebou: „Vidíte, že nic neprospíváme? Hle, celý svět odešel za ním“.

7. Uchováním nazývá pomazání to, poněvadž teprve v den pohřbu přišel na jevo celý význam jeho.

Jan 12, 20—36.

²⁰ Byli pak někteří pohané mezi těmi, kteří přišli, aby se klaněli o slavnosti. ²¹ Ti přistoupili k Filipovi, který pocházel z Betsaidy galilejské, a žádali ho řkouce: „Pane, přejeme si viděti Ježíše“. ²² Filip šel a řekl to Ondřejovi, Ondřej zas a Filip pověděli to Ježíšovi. ²³ Ježíš pak odpověděl jim: „Přišla hodina, aby oslaven byl Syn člověka. ²⁴ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nezemře-li zrno pšeničné padši do země, ²⁵ zůstává samotno; zemře-li však, přináší mnoho užitku. Kdo miluje život svůj, ztratí jej, a kdo nenávidí život svůj na tomto světě, k životu věčnému zachová jej. ²⁶ Sloužil-li mi kdo, následuj mne, a kde jsem já, tam bude i služebník můj. Bude-li mi kdo sloužiti, poctí jej Otec můj. ²⁷ Nyní duše má zkormoucena jest, a co dím? „Otče, vysvobod' mne z té hodiny“. Avšak proto jsem přišel na tu hodinu. ²⁸ Otče, oslav jméno své“. I přišel hlas s nebe: „Oslavil jsem a ještě oslavím“. ²⁹ A lid, který tu stál a to slyšel, pravil, že zahřmělo, a jiní pravili: „Anděl mluvil k němu“. ³⁰ Ježíš odpověděl: „Ne pro mne přišel ten hlas, nýbrž pro vás. ³¹ Nyní jest soud nad světem tímto, nyní bude kníže toho světa ven vyvržen, ³² a já, budu-li povýšen od země, potáhnu všechno k sobě“. ³³ To pak pravil naznačuje, jakou smrtí měl zemříti. ³⁴ Zástup odpověděl jemu: „My jsme slyšeli ze zákona, že Kristus zůstává na věky; i kterak ty praviš: „Musí povýšen býti Syn člověka?“ Kdo jest tento Syn člověka?“ ³⁵ Ježíš tedy řekl jim: „Ještě krátký čas jest světlo mezi vámi. Chod'te, pokud máte světlo mezi vámi. Chod'te, pokud máte světlo, aby vás nezachvátila tma; a kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. ³⁶ Dokud máte

Jan 12, 37—49.

světlo, věřte ve světlo, abyste byli účastni světla“. To pověděl Ježíš a odešel skryl se před nimi.

Veliká část židů trvá v nevěře, jiní se boji víru svou projevit, v. 37—50.

³⁷ Ačkoli však tolik zázraků učinil před nimi, nevěřili v něho, ³⁸ aby se naplnilo slovo proroka Isaiáše, které pověděl: „P a n e, k d o u v ě ř i l k á z á n í n a š e m u ? A k o m u b y l o z j e v e n o r á m ě H o s p o d i n o v o ?“ ³⁹ Proto nemohli uvěřiti, poněvadž Isaiáš opět řekl: ⁴⁰ „Zaslepil oči jejich a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli a srdcem nesrozuměli a se neobrátili, a já jich neuzdravil“. ⁴¹ To řekl Isaiáš, když viděl slávu jeho a mluvil o něm. ⁴² Však přece i z náčelníků mnozí uvěřili v něho, ale pro fariseje nevyznávali toho, aby nebyli vyobcováni, ⁴³ neboť milovali více chválu od lidí, nežli chválu od Boha.

Kristus zakončuje veřejnou činnost svou,
v. 44—50.

⁴⁴ Ježíš pak zvolal: „Kdo věří ve mne, nevěří ve mne, nýbrž v toho, který mě poslal; ⁴⁵ a kdo vidí mne, vidí toho, který mě poslal. ⁴⁶ Já jako světlo přišel jsem na svět, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstával ve tmě. ⁴⁷ A uslyší-li kdo slova má a nezachová-li jich, toho já nesoudím, neboť jsem nepřišel, abych soudil svět, nýbrž abych spasil svět. ⁴⁸ Kdo mnou pohrdá a nepřijímá slov mých, (ten) má svého soudce: To slovo, které jsem mluvil, to jej odsoudí v den poslední, ⁴⁹ neboť já jsem nemluvil sám

Jan 12, 50—13, 12.

ze sebe, nýbrž Otec, jenž mě poslal, ten mi přikázal, co mám říkati a co mluvití. ⁵⁰ A já vím, že přikázání jeho jest život věčný. Co tedy já mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec“.

KAPITOLA 13.

Pán Ježíš myje apoštolům nohy, v. 1—19.

¹ Před slavností velikonoční Ježíš věda, že přišla hodina jeho, aby z toho světa odešel k Otci, měv v lásce (vždy) svoje (kteří byli) ve světě, projevil jim svou lásku měrou nejvyšší. ² Když totiž večere nastala a ďábel již vnukl v srdce, aby jej zradil Jidáš, syn Šimona Iškariotského, ³ (Ježíš) jsa vědom si toho, že Otec dal mu v ruce všecko, a že vyšel od Boha jde k Bohu, ⁴ vstal od večere a odložil roucha svá a vzav šat lněný přepásal se. ⁵ Potom nalil vody do umývadla a počal umývati učeníkům nohy a utíratí je šatem, kterým byl přepásán. ⁶ Přišel tedy k Simonu Petrovi. I řekl mu Petr: „Pane, ty mně myješ nohy?“ ⁷ Ježíš odpověděl a řekl jemu: „Co já činím, ty nevíš nyní, ale zvíš potom“. ⁸ Dí mu Petr: „Nebudeš mně mýti nohou na věky“. Ježíš mu odpověděl: „Ne-umyji-li tebe, nebudeš míti dílu se mnou“. ⁹ Dí jemu Šimon Petr: „Pane, netoliko nohy mé, nýbrž i ruce a hlavu“. ¹⁰ Dí mu Ježíš: „Kdo se vykoupal, nepotřebuje leč jen nohy si umýti, ale jest čist celý; i vy jste čisti, ale ne všichni“. ¹¹ Věděl totiž, kdo jest ten, jenž ho zradí. Proto řekl: „Nejste čisti všichni“. ¹² Když jim tedy nohy umyl a své roucho vzal a se opět posadil, řekl jim: „Víte-li, co jsem vám učinil?

Jan 13, 13—27.

¹³ Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem; a dobře pravíte; jsemť zajisté. ¹⁴ Jestliže tedy já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývati. ¹⁵ Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já učinil vám. ¹⁶ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nad toho, který jej poslal. ¹⁷ To-li víte, jste blahoslaveni, jest-li to budete činiti. ¹⁸ Nepravím to o vás všech; já vím, které jsem si vyvolil, avšak aby se naplnilo Písmo: „Kdo jí se mnou chléb, pozdvihne proti mně patu svou“. ¹⁹ Již nyní pravím (to) vám, prve než se stane, abyste, když se stane, uvěřili, že já to jsem“.

Pán Ježíš označuje zrádce. Jidáš odchází,
v. 20—30.

²⁰ „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo přijímá toho, koho-li pošlu, mne přijímá; kdo však mne přijímá; přijímá toho, jenž mě poslal. ²¹ To pověděv Ježíš zkormoutil se v duchu a osvědčil a řekl: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Jeden z vás mne zradí“. ²² Tedy pohlíželi učeníci na sebe vespolek, jsouce na rozpacích, o kom to praví. ²³ Stoloval pak jeden z učeníků jeho na lůně Ježíšově, ten, jehož Ježíš miloval. ²⁴ Tomu pokynul Šimon Petr a řekl jemu: „Pověz, kdo jest (ten), o němž to praví“. ²⁵ On tedy spočinul na prsou Ježíšových a řekl jemu: „Pane, kdo jest?“ ²⁶ Ježíš odpověděl: „Ten jest, komu já namočenou skývu podám“. A namočiv skývu podal Jidášovi, (synu) Šimona Iškariotského. ²⁷ A po té skývě vešel do něho ďábel. I řekl mu Ježíš: „Co činiš,

Jan 13, 28—38.

učiň rychle“. ²⁸ Toho však nikdo ze stolujících nevěděl, k čemu to řekl jemu. ²⁹ Poněvadž totiž Jidáš měl měšec, domnívali se někteří, že mu Ježíš řekl: „Nakup, čeho nám jest potřebí ke dni svátečnímu“, aneb aby dal něco chudým. ³⁰ On tedy vzav skývu vyšel ihned. Byla pak noc.

Pán Ježíš ohlašuje, že odejde k Otci, a předpovídá, že ho Petr zapře, v. 31—38.

³¹ Když tedy odešel, Ježíš pravil: „Nyní jest oslaven Syn člověka a Bůh oslaven jest v něm. ³² Je-li Bůh oslaven v něm, oslaví jej i Bůh sám v sobě: ano hned jej oslaví. ³³ Dítky, ještě maličko jsem s vámi. Budete mne hledati a, jakož jsem řekl židům: ‚Kam já jdu, vy nemůžete přijíti‘, tak pravím nyní i vám. ³⁴ Příkázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek. ³⁵ Po tom poznají všichni, že jste učeníci moji, budete-li mítí lásku jedni k druhým“. ³⁶ Řekl mu Šimon Petr: „Pane, kam jdeš?“ Ježíš odpověděl: „Kam já jdu, nemůžeš nyní za mnou jíti, půjdeš však později“. ³⁷ Dí jemu Petr: „Pane, proč nemohu nyní za tebou jíti? Život svůj dám za tebe“. ³⁸ Ježíš odpověděl: „Život svůj dáš za mne? Vpravdě, vpravdě pravím tobě: nezazpívá kohout, dokavad mne nezapřeš třikráte“.

34. Příkázání lásky k bližnímu nazývá novým, nikoli, že by teprve nyní bylo dáno po prvé, nýbrž pro novou normu, kterou vytkl lásce k bližnímu, chtěje, aby chom se milovali vespolek podobnou láskou, jakou on miloval nás.

Jan 14, 1—16.

KAPITOLA 14.

Kristova řeč na rozloučenou. a) Ježíš těší své apoštoly, 14, 1—31.

¹ „Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte. ² V domě Otce mého jest přibytků mnoho, kdyby ne, byl bych vám to řekl, neboť jdu, abych vám připravil místo. ³ A jestli odejdu a připravím vám místo, přijdu zase a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. ⁴ A kam já jdu víte, i cestu znáte“.

⁵ Řekl mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš: i kterak můžeme znáti cestu?“ ⁶ Ježíš řekl jemu: „Já jsem cesta a pravda a život; nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze mne. ⁷ Kdybyste byli poznali mne, byli byste poznali i Otce mého; a od této chvíle poznáváte ho, ba viděli jste jej“. ⁸ Dí jemu Filip: „Pane, ukaž nám Otce, a dostačí nám“. ⁹ Ježíš řekl jemu: „Tak dlouhý čas jsem s vámi, a nepoznali jste mne, Filipe? Kdo vidí mne, vidí i Otce. Kterak ty praviš: ‚Ukaž nám Otce?‘ ¹⁰ Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova, která já mluvím vám, nemluvím sám od sebe, ale Otec, který zůstává ve mně, činí ty skutky. ¹¹ Věřte mi, že já v Otci a Otec ve mně jest. ¹² Ne-li, pro skutky samy věřte. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo věří ve mne, bude i on činiti skutky, které já činím, ano větší nad ty bude činiti, neboť já jdu k Otci, ¹³ a začkoli budete prositi (Otce) ve jménu mém, učiním to, aby oslaven byl Otec v Synu. ¹⁴ Budete-li zač prositi ve jménu mém, učiním to“.

¹⁵ „Milujete-li mě, přikázání má zachovávejte. ¹⁶ A já budu prositi Otce a jiného Utě-

šitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky,
¹⁷ Ducha pravdy; jeho svět nemůže přijmouti, poněvadž ho nevidí ani ho nezná; vy však jej znáte; neboť ve vás zůstává a ve vás bude“.

¹⁸ „Nenechám vás sirotků, přijdu zase k vám.

¹⁰ Ještě maličko a svět již mne neuzří; vy však mě uzříte, neboť já jsem živ, i vy živi budete.

²⁰ V ten den vy poznáte, že já jsem v Otci svém a vy ve mně a já ve vás. ²¹ Kdo má při-

kázání moje a je zachovává, ten mě miluje. Kdo však miluje mne, bude milován od Otce mého, i já budu jej milovati a zjevím se mu“.

²² Řekl mu Juda, nikoliv onen iškariotský: „Pane, co se to stalo, že se hodláš zjevití nám, a ne světu?“ ²³ Ježíš mu odpověděl: „Miluje-li kdo

mne, slovo mé zachovává bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme. ²⁴ Kdo mě nemiluje, slov mých nezachovává, a (přece) slovo, které slyšíte, není moje, nýbrž Otce, který mě poslal“.

²⁵ „Toto mluvil jsem vám u vás zůstávaje,

²⁶ Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všechno, co jsem mluvil vám.

²⁷ Pokoj svůj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já vám dávám. Nemrmutiž se srdce vaše, aniž se strachuj. ²⁸ Slyšeli

jste, že já jsem vám řekl: Jdu a přijdu (zase) k vám. Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec větší jest mne.

²⁹ A nyní pověděl jsem vám to, prve než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili. ³⁰ Již

30. K níže tohoto světa, t. j. ďábel — Na mně nemá ničeho, t. j. na mně není žádné poskvrny (ani dědičné ani vlastní), nemá tedy ke mně práva, a já nejsem povinen umřítí.

Jan 14, 31—15, 11.

nebudu mnoho mluvit s vámi, neboť přichází kníže tohoto světa, a na mně nemá ničeho, ³¹ avšak aby svět poznal, že miluji Otce a tak činím, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme“.

KAPITOLA 15.

b) Ježíš vyzývá apoštoly, aby zůstali s ním ve spojení a milovali se vespolek, v. 1—17.

¹ „Já jsem vinný kmen pravý a Otec můj jest vinař. ² Každou ratolest ve mně, která nese ovoce, odejme, a každou, která nese ovoce, očistí, aby nesla více ovoce. ³ Vy jste již čisti tím slovem, které jsem vám mluvil. ⁴ Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. ⁵ Já jsem vinný kmen, vy (jste) ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze mne nemůže činiti nic. ⁶ Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň, a bude hořeti. ⁷ Zůstanete-li ve mně a slova má zůstanou-li ve vás: cokoli budete chtít, prostě, a stane se vám. ⁸ V tom jest oslaven Otec můj, abyste přinášeli mnoho užitku a stali se (dokonalými) učeníky mými. ⁹ Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás. Zůstaňte v lásce mé. ¹⁰ Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho. ¹¹ Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás a aby radost vaše se naplnila“.

Jan 15, 12—25.

¹² Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem (já) miloval vás. ¹³ Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele. ¹⁴ Vy jste přáteli mými, činíte-li, co já přikazuji vám. ¹⁵ Již více nenazývám vás služebníky, neboť služebník neví, co činí pán jeho, ale nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od Otce svého. ¹⁶ Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás (k tomu), abyste šli a přinášeli užitek, a užitek váš (aby) zůstával, by začkoli byste poprosili Otce ve jménu mém, dal vám. ¹⁷ Toto přikazuji vám, abyste se milovali vespolek“.

c) Ježíš předpovídá učeníkům svým, že budou u světa v nenávisti 15, 18—15, 4.

¹⁸ „Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne nenáviděl prve nežli vás. ¹⁹ Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: ‚Není služebník větší nežli pán jeho‘. Jestli mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati, jestli mé slovo zachovali, i vaše budou zachovávat. ²¹ Ale toto všechno učiní vám pro jméno mé, poněvadž neznají toho, jenž mě poslal. ²² Kdybych byl nepřišel a jim nemluvil, hříchu by neměli; nyní však nemají výmluvy ze hříchu svého. ²³ Kdo nenávidí mne, nenávidí i Otce mého. ²⁴ Kdybych byl nečinil mezi nimi skutků, kterých nikdo jiný nečinil, hříchu by neměli; avšak (oni je) i viděli, a (přece) nenáviděli jak mne, tak Otce mého. ²⁵ Ale to se dělo a děje, aby

Jan 15, 26—16, 8.

se naplnilo slovo, které jest napsáno v zákoně jejich: „Nenáviděli mě bez příčiny“. ²⁶ Když pak přijde Utěšitel, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, jenž vychází od Otce, ten bude svědčiti o mně; ²⁷ avšak i vy budete svědčiti, neboť jste se mnou od počátku“.

KAPITOLA 16.

¹ „Toto mluvil jsem vám, abyste se nepohoršili. ² Z náboženské obce své vyloučí vás, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží. ³ A to vám učiní, poněvadž nepoznali Otce ani mne. ⁴ Ale tyto věci mluvil jsem vám, abyste když přijde hodina jejich, rozpomenuli se, že jsem vám to pověděl. ⁵ S počátku jsem vám těch věcí neřekl, neboť jsem byl s vámi“.

d) Pán Ježíš dodává apoštolům myslí zaslíbením Ducha sv. a líčením jeho působení, v. 5—33.

^{5 b)} „Nyní však jdu k tomu, jenž mě poslal. a nikdo z vás neptá se mě: „Kam jdeš?“ ⁶ Ale že jsem vám ty věci mluvil, zármutek naplnil srdce vaše. ⁷ Ale já pravdu pravím vám: Jest vám užitečno, abych já odešel, neboť, neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám; odejdu-li, pošlu ho k vám. ⁸ A on přijde, usvědčí svět z hříchu a ze

8—11. Usvědčí svět z hříchu, t. j. nezvratně dokáže, že svět či lidé nevěřící jsou ve hříchu (t. j. ve hříších či že jsou hříšnými), a to proto, že v Krista neuvěřili. — Usvědčí svět ze spravedlnosti, t. j. dokáže lidem nevěřícím Kristovu nevinnost a svatost, a to tím, že podá důkaz o jeho odchodu k Otci. — Ze soudu pak Duch sv. usvědčí svět, to jest podá důkaz, že svět nevěřící jest hoden, aby byl odsouzen, a že jistě soudu a trestu Božímu neujde, nebude-li včas čininiti pokání.

Jan 16, 9—24.

spravedlnosti a ze soudu; ⁹ z hříchu, že nevěří ve mne; ¹⁰ ze spravedlnosti, že jdu k Otci, a již neužříte mne, ¹¹ ze soudu pak, že kníže tohoto světa již jest odsouzen. ¹² Ještě mnoho mám mluvití vám, ale nemůžete nyní snést. ¹³ Když však přijde onen Duch pravdy, naučí vás veliké pravdě, neboť nebude mluvití sám od sebe, nýbrž co uslyší, bude mluvití a příští věci zvěstuje vám. ¹⁴ On mě oslaví, neboť z mého vezme a zvěstuje vám. ¹⁵ Všecko, cokoli má Otec, mé jest; proto jsem řekl: z mého vezme a zvěstuje vám“.

¹⁶ „Maličko, a již neužříte mne, a opět maličko, a užříte mě, poněvadž jdu k Otci“. ¹⁷ I řekli někteří z učeníků jeho k sobě ve spolek: „Co jest to, co nám praví: ‚Maličko, a neužříte mne, a opět maličko, a užříte mě‘ a ‚poněvadž jdu k Otci?‘“ ¹⁸ Pravili tedy: „Co jest to, co dí: ‚Maličko?‘ Nevíme, co praví“. ¹⁹ I poznal Ježíš, že se ho chtěli tázati, a řekl jim: „O tom se tážete mezi sebou, že jsem řekl: ‚Maličko, a neužříte mne, a opět maličko, a užříte mě?‘“ ²⁰ Vpravdě, vpravdě pravím vám: Vy budete kvílití a plakati, ale svět se bude radovati; vy se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost. ²¹ Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla hodina její; když však porodila dítě, již nepamatuje na bolest pro radost, že se narodil člověk na svět. ²² Tak i vy máte nyní zármutek, avšak opět vás užřím, a radovati se bude srdce vaše, a radosti vaší nikdo neodejme od vás. ²³ A v ten den nebudete se mě tázati po ničem. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. ²⁴ Až dosavad jste ne-

Jan 16, 25—17, 3.

prosili za nic ve jménu mém; prostě, a vezmete, aby radost vaše byla úplná“.

²⁵ „Toto jsem vám mluvil v podobenstvích; přichází hodina, kdy nebudu již mluvit vám v podobenstvích, nýbrž zjevně budu vám zvěstovati o Otci. ²⁶ V ten den budete prositi ve jménu mém; a nepravím vám, že já budu prositi Otce za vás, ²⁷ neboť Otec sám miluje vás, protože vy jste milovali mne a uvěřili jste, že jsem já vyšel od Boha. ²⁸ Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci“. ²⁹ Řkou jemu učeníci jeho: „Hle, nyní mluvíš zjevně a žádného podobenství nepravíš; ³⁰ nyní víme, že znáš všecko a nemáš zapotřebí, aby se tě kdo tázal; proto věříme, že jsi od od Boha vyšel“. ³¹ Ježíš jim odpověděl: „Nyní věříte? ³² Hle, nyní přichází hodina a již přišla, že se rozprchnete jedenkaždý do svého a mě samotna necháte; ale nejsem sám, neboť Otec jest se mnou. ³³ Tyto věci jsem vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět“.

KAPITOLA 17.

Kristova modlitba velekněžská, v. 1—26.

¹ Tyto věci promluvil Ježíš a pozdvih oči k nebi řekl: „Otče, přišla hodina; oslav Syna svého, aby Syn tvůj oslavil tebe, ² ježto jsi mu dal moc nade vším lidstvem, aby dal život věčný všem, které jsi dal jemu. ³ To pak jest život

^{25.} V podobenstvích, t. j. mluvou obraznou, nedosti jasnou.

Jan 17, 4—17.

věčný, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴ Já jsem tě oslavil na zemi, dokonav dílo, které jsi mi dal, abych je učinil. ⁵ A nyní oslav mě ty, Otče, u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, prve nežli svět byl“.

⁶ „Oznámil jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa. Tvoji byli, a mně jsi je dal, a slovo tvé zachovali. ⁷ Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, jest od tebe, ⁸ neboť slova, která jsi mi dal, dal jsem jim, a oni (je) přijali a poznali právě, že jsem vyšel od tebe a uvěřili, že ty jsi mě poslal“.

⁹ „Já za ně prosím. Neprosím to za svět, nýbrž za ty, které jsi mi dal, neboť tvoji jsou. ¹⁰ A všechno, co jest mé, jest tvoje, a co jest tvé, jest moje, a jsem v nich oslaven. ¹¹ A již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my. ¹² Když jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve jménu tvém; ochránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, leč jen ten člověk záhuby hodný, aby se naplnilo Písmo. ¹³ Nyní však jdu k tobě a toto mluvím ve světě, aby měli radost moji v sobě úplnou. ¹⁴ Já jsem jim dal slovo tvé a svět pojal nenávisť proti nim, poněvadž nejsou ze světa, jakož ani já ze světa nejsem. ¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, nýbrž abys je ochránil od zlého. ¹⁶ Ze světa nejsou, jakož ani já nejsem ze světa. ¹⁷ Posvěť je v pravdě; slovo tvé jest

9. Neprosím to za svět, t. j. této prosby své nekonám za svět hříšný, nýbrž toliko za apoštoly, kteří nepatří k světu převrácenému.

Jan 17, 18—18, 5.

pravda. ¹⁸ Jako jsi ty mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět. ¹⁹ A já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě“.

²⁰ „Neprosím pak toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří ve mne, ²¹ aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi ty mě poslal. ²² A já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my jedno jsme: ²³ já v nich a ty ve mně, aby byli v jednotě dokonalé, by svět poznal, že jsi ty mě poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mne. ²⁴ Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, by viděli slávu mou, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval před stvořením světa. ²⁵ Otče spravedlivý, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal; i tito poznali, že ty jsi mě poslal. ²⁶ A v známost uvedl jsem jim jméno tvé a v známost uvedu, aby ta láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich i já v nich“.

KAPITOLA 18.

Pán Ježíš v zahradě Getsemanské jat, v. 1—12.

¹ To pověděv Ježíš vyšel s učeníky svými za potok Cedron, kde byla zahrada, do které vešel on i učeníci jeho. ² Věděl však o tom místě i Jidáš, který ho zrazoval, neboť Ježíš scházel se tam často s učeníky svými.

³ Jidáš tedy pojav četu (vojáků) a služebníky od velekněží a fariseů, přišel tam se svítilnami a pochodněmi a zbraní. ⁴ Ježíš pak věda všecko, co na něj mělo přijíti, vyšel (jim vstříc) a řekl jim: „Koho hledáte?“ ⁵ Odpověděl jemu:

Jan 18, 6—18.

„Ježíše Nazaretského“. Řekl jim Ježíš: „Já jsem to“. Stál pak s nimi též Jidáš, který ho zrazoval. ⁶ Jak jim tedy řekl: „Já jsem to“, ustoupili zpět a padli na zem. ⁷ I otázal se jich opět: „Koho hledáte?“ Oni pak řekli: „Ježíše Nazaretského“. ⁸ Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že já jsem to. Hledáte-li tedy mne, nechte těchto, ať odejdou“. ⁹ Aby se naplnilo slovo, které řekl: „Neztratil jsem nikoho z těch, které jsi mi dal“. ¹⁰ Tu Šimon Petr maje meč, vytasil jej a udeřil služebníka veleknězova a uťal mu pravé ucho. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus. ¹¹ I řekl Ježíš Petrovi: „Schovej meč svůj do pochvy. Nemám-liž pít kalich, který mi dal Otec?“ ¹² Tu četa a tisícník a služebníci židovští jali Ježíše a svázali ho.

Pán Ježíš před Annášem. Petrův pád,
v. 13—27.

¹³ I přivedli ho nejprve k Annášovi, neboť byl tchánem Kaifáše, kterýž byl nejvyšším knězem toho roku. ¹⁴ Byl to (onen) Kaifáš, který dal židům radu, že jest užitečno, aby jeden člověk zemřel za lid.

¹⁵ Šel pak za Ježíšem Šimon Petr a jiný učeník. Tento učeník byl znám nejvyššímu knězi a vešel s Ježíšem do dvora nejvyššího kněze, ¹⁶ ale Petr stál u dveří venku. I vyšel učeník druhý, jenž byl znám nejvyššímu knězi, a promluviv s vrátnou, uvedl (tam) Petra. ¹⁷ Tu děvčka vrátná pravila k Petrovi: „Nejsi také ty z učeníků toho člověka?“ On řekl: „Nejsem“. ¹⁸ Stáli pak tam služebníci a sluhové u ohně, poněvadž byla zima, a ohřívali se; byl však s nimi také Petr stoje a ohřívaje se.

Jan 18, 19—32.

¹⁹ Velekněz tedy otázal se Ježíše o jeho učení a o jeho učení. ²⁰ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem mluvil světu zjevně; já jsem učil vždy v synagoze a ve chrámě, kde všichni židé se scházejí a tajně jsem nemluvil nic. ²¹ Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli co jsem mluvil; hle, ti vědí, co jsem já mluvil.“ ²² Když však to pověděl, jeden ze služebníků, stoje tu, dal Ježíšovi políček řka: „Tak-li odpovídáš nejvyššímu knězi?“ ²³ Ježíš mu odpověděl: „Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; jestli však dobře, proč mě tepeš?“

²⁴ I poslal jej Annáš svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi. ²⁵ Stál pak Šimon Petr a ohříval se. I řekli jemu: „Nejsi také z učeníků jeho?“ On zapřel a řekl: „Nejsem.“ ²⁶ Dí mu jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, jemuž Petr ufal ucho: „Zdali jsem tě já neviděl s ním v zahradě?“ ²⁷ Tu zapřel Petr opět a hned kohout zazpíval.

Pán Ježíš před Pilátem, v. 28—40.

²⁸ I přivedli Ježíše od Kaifáše do soudní síně. Bylo ráno; a oni nevešli do soudního dvora, aby se neposkvrnili, nýbrž aby mohli jísti z velikonočních obětí. ²⁹ Tedy Pilát vyšel k nim ven a řekl: „Kterou žalobu vedete proti člověku tomuto?“ ³⁰ Odpověděli mu: „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.“ ³¹ I řekl jim Pilát: „Vezměte ho vy a podle zákona svého sudte jej.“ Tu řekli mu židé: „Nám nepřísluší zabít nikoho.“ ³² Aby se naplnilo slovo Ježíšovo, které byl pověděl naznačuje, jakou smrtí má umřít.

Jan 18, 33—19, 4.

³³ Pilát tedy vešel opět do soudní síně a povolal (k sobě) Ježíše a řekl jemu: „Ty jsi král židovský?“ ³⁴ Ježíš odpověděl: „Sám-li od sebe to praviš, či-li jiní pověděli ti o mně?“ ³⁵ Pilát odpověděl: „Zdaliž jsem já žid? Národ tvůj a velekněží vydali mi tebe. Co jsi učinil?“

³⁶ Ježíš odpověděl: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán židům; ale království mé není odtud.“ ³⁷ I řekl mu Pilát: „Tedy králem jsi ty?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.“ ³⁸ Dí mu Pilát: „Co jest pravda?“

A když to pověděl, vyšel opět k židům a řekl jim: „Já na něm žádné viny nenalézám.“ ³⁹ Jest však u vás obyčej, abych vám propustil jednoho (vězně) o velikonocích. Chcete tedy, abych vám propustil krále židovského?“ ⁴⁰ I vzkřikli opět všickni řkouce: „Ne toho, nýbrž Barabáše“. Byl pak Barabáš lotr.

KAPITOLA 19.

Pán Ježíš bičován, potupen, odsouzen, v. 1—16.

¹ Tu Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovat. ² A vojáci, spleťše korunu z trní, vložili mu ji na hlavu a přioděli ho rouchem šarlatovým. ³ A přicházeli k němu a říkali: „Zdráv buď králi židovský!“ A dávali mu políčky.

⁴ I vyšel Pilát opět ven a řekl jim: „Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm

Jan 19, 5—18.

žádné viny nenalézám“. ⁵ (Tu vyšel ven Ježíš nesa korunu trnovou a roucho šarlatové.) I řekl jim: „Ejhle člověk!“ ⁶ Jak ho tedy uzřeli velekněží a sluhové, zvolali: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Dí jim Pilát: „Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám“. ⁷ Židé mu odpověděli: „My máme zákon, a podle zákona má umřít, neboť se činil Synem Božím“.

⁸ Když Pilát uslyšel toto slovo, obával se více. ⁹ I vešel opět do soudní síně a řekl Ježíšovi: „Odkud jsi ty?“ Ale Ježíš nedal mu odpovědi. ¹⁰ I řekl mu Pilát: „Se mnou nemluvíš? Nevíš-li, že mám moc tebe propustiti a mám moc tebe ukřižovati?“ ¹¹ Ježíš mu odpověděl: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry; proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích“. ¹² Odtud Pilát hledal ho propustiti, ale židé křičeli řkouce: „Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protiví se císaři“. ¹³ Tedy Pilát uslyšev ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudnou stolicí na místě, které slove Lithostrotos, hebrejsky Gabbatha. ¹⁴ Byl pak pátek velikonoční, okolo hodiny šesté; i řekl židům: „Ejhle král váš!“ ¹⁵ Ale oni vzkřikli: „Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!“ Řekl jim Pilát: „Krále vašeho ukřižuji?“ Velekněží odpověděli: „Nemáme krále, leč jen císaře“. ¹⁶ Tu vydal jim ho, aby byl ukřižován. I pojali Ježíše a vyvedli ho.

Pán Ježíš ukřižován, umřel a pohřben jest,
v. 17—42.

¹⁷ A nesa sobě kříž vyšel na místo, které slove lebčí, hebrejsky Golgota. ¹⁸ Tam ukři-

Jan 19, 19—31.

žovali jej a s ním dva jiné po obou stranách, uprostřed pak Ježíše. ¹⁹I napsal Pilát také nápis a dal ho na kříž. Bylo pak napsáno: „Ježíš Nazaretský, král židovský“. ²⁰Tento nápis tedy četli mnozí ze židů, neboť blízko města bylo místo, kde Ježíš byl ukřižován; a bylo (to) napsáno hebrejsky, řecky a latinsky. ²¹I řekli velekněží židovští Pilátovi: „Nepiš ‚Král židovský‘, nýbrž že on řekl: ‚Jsem král židovský‘“. ²²Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, to jsem napsal“.

²³Když tedy vojáci ukřižovali Ježíše, vzali roucha jeho a učinili čtyři díly, každému vojínu díl, a sukni. Byla pak ta sukně nesešivaná, odvrchu všicka veskrze utkaná. ²⁴Proto řekli mezi sebou: „Neroztrhujme ji, nýbrž losujme o ni, čí bude“. Aby se naplnilo Písmo, které praví: Rozdělili sobě roucha má a o můj oděv metali los. Vojáci to tedy učinili.

²⁵Stály pak u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho Maria Kleofášova a Maria Magdalena. ²⁶Tedy Ježíš uzřev matku a toho učeníka, kterého miloval, an tu stojí, řekl matce své: „Ženo, hle syn tvůj“. ²⁷Nato řekl učeníkovi: „Hle matka tvá“. A od té chvíle přijal ji ten učeník k sobě. ²⁸Potom Ježíš, vída, že jest již všecko dokonáno, aby se naplnilo Písmo, pravil: „Žízním“. ²⁹Byla pak tam postavena nádoba plná octa. I nasadili na yzop houbu plnou octa a podali ji k ústům jeho. ³⁰A když Ježíš ocet přijal, řekl: „Dokonáno jest“. A nakloniv hlavu, vypustil duši.

³¹Poněvadž byl pátek, tedy židé, aby nezůstala těla na kříži v sobotu, neboť den té

Jan 19, 32—20, 1.

soboty byl veliký, prosili Piláta, aby se jim zlámaly nohy a (oni) sňali se (s kříže). ³² Přišli teby vojáci a zlámali nohy jednomu i druhému, jenž s ním byl ukřižován. ³³ Když však přišli k Ježíšovi a uzřeli ho již mrtvého, nezlomili mu nohou, ³⁴ ale jeden z vojinů bodl jej kopím v bok, a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, jenž (to) viděl, vydal svědectví (o tom) a pravdivé jest svědectví jeho, a on ví, že pravdivé věci mluví, abyste i vy uvěřili. ³⁶ Staloť se to zajisté, aby se naplnilo Písmo: *Kosti mu nezlomíte.* ³⁷ A opět jiné Písmo dí: *Budou patřiti na toho, v něhož bodli.*

³⁸ Potom Josef z Arimatie, jsa učeníkem Ježíšovým, ale tajným pro strach před židy, žádal Piláta, aby směl sejmuti tělo Ježíšovo. A Pilát dovolil. Přišel tedy a sňal tělo Ježíšovo. ³⁹ Přišel však i Nikodem, který byl přišel k Ježíšovi nejprve v noci, a přinesl smíšeninu myrrhy a aloe, asi sto liber. ⁴⁰ I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jak jest u židův obyčej pochovávat. ⁴¹ Byla pak na tom místě, kde byl ukřižován, zahrada a v té zahradě hrob nový, do něhož ještě nikdo nebyl položen. ⁴² Tam tedy pro pátek židovský položili Ježíše, poněvadž hrob byl blízko.

KAPITOLA 20.

Pán Ježíš vstal z mrtvých, ukázal se Marii Magdaleně, v. 1—18.

¹ V neděli pak Maria Magdalena přišla k hrobu ráno, když ještě byla tma, a uzřela kámen

³⁵. Ten, jenž viděl, totiž sv. evangelista Jan sám.

³⁶. *Kosti mu nezlomíte* (v některých rukopisech

od hrobu odvalený. ² I běžela a přišla k Šimonu Petrovi a k jinému učeníkovi, kterého miloval Ježíš a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili“. ³ Vyšel tedy Petr i ten druhý učeník a šli k hrobu. ⁴ Běželi pak oba spolu, ale ten druhý učeník běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel k hrobu první, ⁵ a nachýliv se užířel prostěradla ležeti, ale nevešel. ⁶ Tu přišel Šimon Petr jda za ním a vešel do hrobu, i užířel prostěradla ležeti ⁷ a roušku, kteráž byla na hlavě jeho, ležeti nikoliv s prostěradly, nýbrž svinutou na jednom místě. ⁸ Potom tedy vešel (tam) i ten učeník, který přišel první ke hrobu, a užířel i uvěřil; ⁹ neboť ještě nerozuměli Písmu, že musí z mrtvých vstáti. ¹⁰ I odešli učeníci ti zase domů.

¹¹ Maria však stála u hrobu venku plačíc. Jak plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu. ¹² I užířela dva anděly seděti v rouše bílém, jednoho u hlavy, a jednoho u nohou, kde bylo leželo tělo Ježíšovo. ¹³ Ti řekli jí: „Ženo, proč pláčeš?“ Dí jim: „Vzali Pána mého, a nevím, kam ho položili“. ¹⁴ To pověděvši obrátila se nazpátek a spatřila Ježíše, an stojí, ale nevěděla, že to jest Ježíš. ¹⁵ Dí jí Ježíš: „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?“ Ona domnívající se, že to jest zahradník, řekla jemu: „Pane, vzal-li jsi jej ty, pověz mi, kam jsi ho položil, a já jej vezmu“. ¹⁶ Dí jí Ježíš: „Maria!“ Ona obrátila se a řekla jemu: „Rabboni“, to jest „Mistře“. ¹⁷ Dí jí Ježíš: „Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevstoupil k Otci svému; ale jdi k bratrům

„nezlomí se“). Slova jsou uvedena volně z 2. Mojž. 12, 46, neb 4. Mojž. 9, 12. Ve smyslu literárním týkají se beránka velikonočního, ve smyslu předobrazném Krista.

Jan 20, 18—29.

mým a pověz jim: „Vstupuji k Otci svému a Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu“.
¹⁸ Maria Magdalena šla a zvěštovala učeníkům: „Viděla jsem Pána a toto mi řekl“.

Pán Ježíš ukazuje se apoštolům v Jerusalemě,
v. 19—31.

¹⁹ Když byl večer toho dne, neděle, a pro strach před židy dveře byly zavřeny (tam), kde byli učeníci (shrómáždění), Ježíš přišel a postaviv se mezi ně řekl jim: „Pokoj vám“.

²⁰ A to pověděv, ukázal jim ruce i bok. I zara-
dovali se učeníci spatřivše Pána. ²¹ Tu řekl jim opět: „Pokoj vám; jako mě poslal Otec, i já posílám vás“. ²² A to pověděv dechl (na ně) a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého; ²³ kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým zadržíte, zadrženy jsou“.

²⁴ Tomáš však, jeden ze dvanácti, který slove Blíženec, nebyl s nimi, když přišel Ježíš. ²⁵ Tedy druzí učeníci řekli jemu: „Viděli jsme Pána“. Ale on řekl jim: „Neuzřím-li v rukou jeho rány hřebův a nevpuštím-li prstu svého na místo hřebův a nevloží-li ruky své v jeho bok, neuvěřím“. ²⁶ A po osmi dnech byli učeníci jeho opět uvnitř a Tomáš s nimi. Tu přišel Ježíš zavřenými dveřmi a postaviv se mezi ně řekl: „Pokoj vám“. ²⁷ Potom dí Tomášovi: „Vlož prst svůj sem a viz ruce mé a vztáhni ruku svou a vpusť v bok můj; a nebudiž nevěřící, nýbrž věřící“. ²⁸ Tomáš odpověděl mu: „Pán můj a Bůh můj!“ ²⁹ Řekl mu Ježíš: „Že jsi mě

23. Slovy těmi ustanovil svátost pokání, a tím i zpověď.

Jan 20, 30–21, 10.

uviděl, uvěřil jsi; blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“.

³⁰ A mnoho jiných divů činil Ježíš před svými učeníky, kteréž nejsou psány v knize této. ³¹ Tyto však jsou napsány, abyste uvěřili, že Ježíš jest (Kristus), Vykupitel, Syn Boží, a abyste věřice měli život věčný ve jménu jeho.

KAPITOLA 21.

Ježíš zjevuje se apoštolům u jezera Genesaretského a dává Petrovi primát, v. 1–16.

¹ Potom zjevil se Ježíš opět učeníkům u jezera Tiberiadského. Zjevil se pak takto: ² Byli spolu Simon Petr a Tomáš příjímím Blíženec a Natanael, který byl z Kány galilejské a synové Zebedeovi a dva jiní z učeníků jeho. ³ Simon Petr řekl jim: „Jdu lovit ryby“. Řkou jemu: „Půjdeme s tebou i my“. I vyšli a vstoupili na loď, a té noci nechytli nic. ⁴ Když pak bylo ráno, Ježíš stál na břehu, ale učeníci nepoznali, že to jest Ježíš. ⁵ Tedy řekl jim Ježíš: „Dítky, máte něco k jídlu?“ Odpověděli jemu: „Ne“. ⁶ On pak řekl jim: „Vrzte síť na pravou stranu lodi a naleznete“. I vrhli; a již nemohli ji utáhnouti pro množství ryb. ⁷ Tu řekl Petrovi ten učeník, kterého miloval Ježíš: „Pán jest to!“ Simon Petr uslyšev, že to jest Pán, opásal si roucho svrchní, neboť byl nahý, a pustil se do moře. ⁸ Ostatní učeníci pak táhnouce síť s rybami připlavili se po lodi, neboť nebyli daleko od země, nýbrž jen asi dvě stě loket. ⁹ Jak vystoupili na zem, spatřili ležeti uhlí žhavé a rybu na něm, i chléb. ¹⁰ Ježíš řekl jim: „Přineste

Jan 21, 11—23.

z těch ryb, které jste ulovili nyní“. ¹¹ Tedy Simon Petr vstoupil (na loď) a vytáhl na zem síť plnou ryb velikých sto padesáti tří. A ačkoliv bylo jich tak mnoho, síť se nepřetrhala. ¹² Ježíš řekl jim: „Pojďte, posnidejte“. A nikdo z těch učeníků, (kteří jedli) se neodvážil otázet se ho: „Kdo jsi ty?“ neboť věděli, že to jest Pán. ¹³ I přišel Ježíš a vzav chléb dával jim, taktéž i rybu. ¹⁴ To již po třetí zjevil se Ježíš učeníkům svým vstav z mrtvých.

¹⁵ Když tedy posnídali, řekl Ježíš Šimonu Petrovi: „Šimone (synu) Janův, miluješ mě více nežli tito?“ Dí jemu: „Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji“. Řekl jemu: „Pasiž beránky mé“. ¹⁶ Řekl mu po druhé: „Šimone (synu) Janův, miluješ mě?“ Dí jemu: „Ovšem, Pane, ty víš, že tě miluji“. Řekl jemu: „Pasiž beránky mé“. ¹⁷ Řekl mu po třetí: „Šimone (synu) Janův, miluješ mě?“ Petr zarmoutil se, protože mu řekl po třetí: „Miluješ mě?“ i řekl jemu: „Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě miluji“. Řekl mu Ježíš: „Pasiž ovce mé. ¹⁸ Vpravdě, vpravdě pravím tobě: když jsi byl mladší, opasoval jsi se sám a chodil jsi, kam jsi chtěl; když však sestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede, kam nechceš“. ¹⁹ To pak pověděl naznačuje, kterou smrtí oslaví Boha. A pověděl to řekl jemu: „Následuj mě“.

²⁰ Petr obrátiv se užřel za sebou jíti toho učeníka, kterého Ježíš miloval, který při večeři byl i na prsou jeho spočinul a řekl: „Pane, kdo jest ten, který tě zradí?“ ²¹ Toho tedy Petr spatřiv řekl Ježíšovi: „Pane, co (bude) s tímto?“ ²² Ježíš řekl jemu: „Chci-li, aby zůstal, dokavad nepřijdu, co ti po tom? Ty mě následuj“. ²³ Proto

Jan 21, 24—25.

vyšla mezi bratry řeč tato: „Učeník ten neumře“. Ale Ježíš neřekl mu: „Neumře“, nýbrž: „Chci-li, aby zůstal, dokavad nepřijdu, co ti po tom?“

²⁴ To jest ten učeník, který vydává svědectví o těchto věcech a napsal tyto věci; a víme, že pravdivé jest svědectví jeho. ²⁵ Jest však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš: kdyby se napsaly každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by se musily napsati.

Rozšiřujte Písmo Svaté!

Pěčí „Dědictví Svatojanského“ vyšla tato vydání Písma Svatého:

A. Velké vydání: Bible Česká:

I. Písmo sv. Starého zákona. Přel. a výkladem provází Dr. Jan Hejčl. Svazek I.: Genesis-Judit 30 Kč. — Svazek II.: Ester-Kniha Sirachovcova 49 Kč (pro členy Dědictví 44 Kč).

II. Písmo sv. Nového Zákona. Přel. a výkl. opatřil Dr. J. L. Sýkora. Část I.: Evangelia a Skutky apoštolské 38 Kč (pro členy Dědictví 34 Kč).

B. Zkrácené otisky z velikého vydání: Nový zákon se stručnějším výkladem.

Sv. I.: Evangelium sv. Matouše 6 Kč (pro členy Dědictví Kč 5·40).

Sv. II.: Evangelium sv. Marka 2 Kč (pro členy Dědictví Kč 1·80).

Sv. III.: Evangelium sv. Lukáše Kč 3 50 (pro členy Dědictví Kč 3·15).

Sv. IV.: Evangelium sv. Jana 3 Kč (pro členy Dědictví Kč 2·70). — Všechny 4 svazky najednou zakoupené 14 Kč (pro členy Dědictví 13 Kč).

C. Kapesní vydání: Nový zákon Pána našeho Ježíše Krista. Přel. Dr. J. L. Sýkora. Část I.: Evangelia 6 Kč. — Část II.: Apoštolář či Skutky a listy apoštolské se Zjevením sv. Jana. 10 Kč. Oba díly najednou zakoupené místo 16 Kč pouze 15 Kč. — Žaltář. Přel. a výkl. opatřil Dr. Jan Hejčl (v tisku).

D. Otisky z kapesního vydání: Evangelium sv. Matouše Kč 1·70. — Evangelium sv. Marka Kč 1·70. — Evangelium sv. Lukáše Kč 1·70. — Evangelium sv. Jana Kč 1·70.

E. Perikopy čili Výňatky Starého i Nového zákona. Upravili Dr. J. L. Sýkora a Dr. J. Hejčl Kč 10·50, váz. Kč 18·50, v lepší vazbě 25 Kč.

F. Nový zákon. Staré vydání z r. 1888. 6 Kč.

Objednávky přijímá

ADMINISTRACE ČESKÉ BIBLE V PRAZE IV., 35 (Hradčany).